

BUDIŠOVSKÝ ZPRAVODAJ

ROČNÍK 2009 INFORMAČNÍ LISTY MĚSTA BUDIŠOV N. B. Č. 3 CENA 5,- Kč

ČAS DOVOLENÝCH, ČAS ODPOČINKU

Vážení spoluobčané,
začal měsíc srpen a mnozí z nás
se ještě těší na dovolenou.
Já vím, že dovolenou si každý

zaslouží, nicméně každý ji pro-
žije jinak. Někdo jede na zahranič-
ní zájezd, někdo pojede na ná-
vštěvu k příbuzným, nebo do
míst, která má rád. Třeba jenom
v tuzemsku. Naše dovolené jsou
konec konců také limitovány na-
šimi možnostmi. Časovými i fi-
nančními. Přesto si dovoluji kaž-
dému z Vás popřát příjemné pro-
žití léta, prázdnin i případných
dovolených.

Každý z nás, kdo odjíždí v době
léta někam jinam, musí čelit o-
tázkám, kterými ho zahrnou naši
přátelé, známí či náhodně nám
přidělení spolucestující. Odkud
jste a kde ten Budišov nad
Budišovkou vlastně je? A Vy jim
vysvětlujete a popisujete.
Pochopitelně, každý podle toho
co si myslíte. Tehdy si častokrát
uvědomíte, že Vás to nutí k to-
mu, abyste se vyjádřili k městu,
v němž žijete. Nevím, co komu
na jejich otázky odpovíte. Ani si
nemyslím, že bych Vám v tom
měl být nějakým rádcem.

Naše městečko nepatří k místům
všeobecně známým. Ale přece
jen není nezajímavé. Je místem
turistického zájmu. Jsme jedi-
ným městem v České republice,
v němž se nachází například
Muzeum břidlice. Máme co na-
bídnout z hlediska zajímavých

přírodních lokalit i relativně má-
lo dotčené přírody s čistým o-
vzduším patřícím k nejlepším
v kraji, jsme místem Cesty čes-
ko-německého porozumění, naše
Břidlicová stezka je unikátem
v rámci přírodních nabídek turis-
tického putování. Kulturní život
v naší obci je zajímavý a jsme
městem s několika významnými
památkami. Tedy nepatříme
k místům, kde by nebylo co vi-
dět. To si nevymýšlím, pouze ci-
tuji mně tlumočené postřehy ně-
kterých návštěvníků našeho
města. Rovněž účast v prestižní
publikaci Moravskoslezský kraj
v obrazech ukazuje, že nejsme
ani v rámci našeho kraje nezají-
maví a to zejména díky zmiňova-
nému jedinečnému Muzeu břid-
lice. Tato publikace bude repre-
zentovat Moravskoslezský kraj
i v zahraničí. Jak se budou u nás
turisté cítit, záleží ve značné mí-
ře na nás všech. Myslím hlavně
ty, kteří nabízejí své služby a my
ostatní jak se budeme k návštěv-
níkům našeho městečka chovat.
V tomto směru plní nezastupitel-
nou úlohu i naše Městské kultur-
ní a informační centrum.
Podívejte se, kolik jenom po-
hlednic města nabízíme, kolik je
zajímavých publikací o historii
obce, kolik informací na webu
nabízených minimálně ve třech
jazykových mutacích - v češtině,
v němčině a v angličtině. Také ú-
držba a úklid našeho města, kte-
rou provádí Správa městských
lesů a technické služby a stojí
nemalé peníze přispívá k pohodě
nejen místních, ale i návštěvní-
ků. Škoda jen, že někteří z nás
zřejmě na to mají opačný názor
a práci jiných na tomto poli ničí,
což znamená pro městskou po-
kladnu nejen náklady navíc, ale
také pocit stále nekončící marné
práce.

Naše snaha rozvíjet turistický
ruch není samoúčelná. Pomáhá
místním živnostníkům, obchod-
níkům i podnikatelům. Každý

turista, který k nám přijede, zna-
mená příliv peněz pro místní
podnikatelské subjekty. Proto ta-
ké i vedení města všechny aktivi-
ty v tomto směru plně podporu-
je. Přeji Vám všem zaslouženou
dovolenou a zároveň Vás prosím,
abyste se stali jakýmsi vyslanci
svého města, kteří lobují za to,

aby bylo předmětem turistického
zájmu.

Pěknou dovolenou a příjemné
prožití letního období, které
u nás na rozdíl od jiných míst
bohužel není bůhvíjak dlouhé
a dětem báječné prázdniny.

Váš

František Vrchovecký, starosta

Socha Panny Marie z roku 1790, která stojí v parčíku na Halaškově
náměstí se opět skví v novém. Restaurování provedla firma MgA. Ja-
kuba Gajdy, akademického sochaře a restaurátora. Těsně před dokon-
čením je podstavec sochy.

Schodiště ke kostelu je již také hotové, zbývá pouze dokončení boč-
ní opěrných zdí. Po zrestaurování soch při hlavním kostelním vstupu,
přibude opět několik opravených historických památek.

Mnoho z nás, při pohledu na tyto historické památky však napadne -
jak dlouho vydrží nepoškozené? Při nedávném tažení několika „slu-
šně vychovaných“ pubertáků, kteří nasprejovali mnohá okna, zdi
a vstupy do budov na ulici Horské a Halaškově náměstí, nebyly ušet-
řeny ani vstupní dveře do kostela. Doufejme tedy, že Panna Marie ne-
bude mít v brzké době uražené ruce. Všem nenechavcům vzkazuje-
me, že ozdobné prvky na soše jsou pouze pozlacené a ve sběrných su-
rovinách byste tedy moc neuspěli.

Závěrečný účet hospodaření města Budišova nad Budišovkou za rok 2008

Dle § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů předložil finanční a správní odbor MěÚ Budišov nad Budišovkou (dále jen FaSO) zastupitelstvu města (dále jen ZMě) Závěrečný účet hospodaření města Budišova nad Budišovkou za rok 2008 (dále jen závěrečný účet).

Obsahem tohoto závěrečného účtu jsou údaje:

1. o plnění rozpočtu příjmů a výdajů a o dalších finančních operacích, které jsou obsahem výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí,
2. o tvorbě a užití fondů města,
3. o výsledcích hospodaření příspěvkových organizací zřízených městem,
4. o vyúčtování vztahů ke státnímu rozpočtu,
5. o výsledku přezkoumání hospodaření města za rok 2008

Součástí závěrečného účtu města je i Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření města podle § 17 zákona č. 250/2000 Sb. a zákona č. 420/2004 Sb., zpracována auditorskou společností OK - audit s.r.o. Ostrava, která je formou přílohy nedílnou součástí tohoto závěrečného účtu města.

Výše uvedené přílohy jsou k nahlédnutí na finančním a správním odboru městského úřadu a budou k dispozici při projednávání závěrečného účtu ve finančním výboru a v zastupitelstvu města.

Ad 1. - Plnění příjmů a výdajů

Z přehledu plnění příjmů a výdajů města za rok 2008, vyplývá, že město dosáhlo **příjmů** ve skutečné výši **46,3 mil. Kč**, což představuje 100 % příjmů upraveného rozpočtu.

Výdaje města činily za rok 2008 částku **44,9 mil. Kč**, což představuje

94 % výdajů upraveného rozpočtu. Z toho běžné výdaje dosáhly hodnoty 35,5 mil. Kč a kapitálové výdaje 9,4 mil. Kč.

Rozdíl mezi příjmy a výdaji byl kladný ve výši 1,4 mil. Kč. Celkový stav finančních prostředků města k 31.12.2008 činí 3.021 tis. Kč (včetně účelových fondů - fond rozvoje bydlení, fond zaměstnavatele). Odvod nevyčerpaných dotací za rok 2008 činí **87.029,30 Kč**.

Úhrn aktiv města Budišova nad Budišovkou v roce 2008 dosáhl **307.806 tis. Kč**, z toho stálá aktiva činila **299.189 tis. Kč** a oběžná aktiva **8.617 tis. Kč**.

Pasiva celkem dosáhla k 31.12.2008 výše **307.806 tis. Kč**. Ta jsou tvořena vlastními zdroji ve výši **265.919 tis. Kč** a cizími zdroji ve výši **41.887 tis. Kč**, tvořenými dlouhodobě přijatými zálohami a dlouhodobou půjčkou na výstavbu čistírny odpadních vod, neuhrazenými dlouhodobými úvěry a krátkodobými závazky.

Ad 2. - Tvorba a užití fondů města

Z finančních fondů město tvoří dva účelové fondy a to fond rozvoje bydlení a fond zaměstnavatele. Konečný zůstatek Fondu rozvoje bydlení činí k 31.12.2008 **89.633,46 Kč**. Tento zůstatek tvoří úroky z přijaté a vrácené půjčky ponížené o poplatky za vedení účtu.

Fond zaměstnavatele (FZ) je tvořen jednotným přídělem 3% z vyplacených hrubých mezd zaměstnanců MěÚ a odměn uvolněných zastupitelů, tj. **184.341,— Kč**. Dále je FZ tvořen splátkami poskytnutých půjček zaměstnancům.

Ad 3. - Výsledky hospodaření příspěvkových organizací zřízených městem

Poskytovatel	ÚZ	Účel	Položka	Rozpočet	Čerpání	%	Vratka
MPSV	13101	akt. politika zaměstnanosti	4116	32.000,00	32.000,00	100	
KÚ	327	výchova lesních porostů	4122	698.644,00	698.644,00	100	
KÚ	14004	mzdové výdaje SDH	4122	150.000,00	150.000,00	100	
KÚ	14004	odborná příprava SDH	4122	60.300,00	60.300,00	100	
MK	34054	program regenerace MPZ	4116	400.000,00	400.000,00	100	
KÚ	370	rekonstrukce kotelny	4222	473.600,00	473.600,00	100	
KÚ	4428	podpora terénní práce	4116	200.000,00	128.230,70	64	71.769,30
KÚ	98193	volby do zastupitelstev krajů	4111	127.494,67	127.494,67	100	
MK	34002	podpora obnovy kult. památek	4116	132.000,00	116.740,00	88	15.260,00
KÚ		výkon státní správy	4112	1.230.190,00	1.230.190,00	100	
Obce		Dojízďeční žáci, požární ochrana	4121	139.023,50	139.023,50	100	
SF	90578	Doplátky - investice ČOV	4213	4.240.200,00	4.240.200,00	100	
KÚ	326	rozvod pitné vody	326	57.000,00	57.000,00		
Celkem				7.940.452,17	7.853.422,87		87.029,30

V souladu s § 27, odst. 5 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů provádí zřizovatel kontrolu hospodaření příspěvkových organizací. Přílohou závěrečného účtu města jsou podrobné rozbor hospodaření PO. Závazné ukazatele příspěvkovým organizacím schválila rada města na zasedání dne 2. dubna 2008. Plnění těchto ukazatelů rada města projednala na zasedání v dubnu 2009.

Ad 4. - Vyúčtování vztahů ke státnímu rozpočtu

Dotace do rozpočtu města za rok 2008 činily celkem **7.940.452,17 Kč**. Vyúčtování účelových prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu v průběhu roku 2008, bylo dle požadavku poskytovatelů provedeno řádně a jak vyplývá z níže uvedené bilance dotací poskytnutých a čerpaných v roce 2008 činil již zmiňovaný přeplatek **87.029,30 Kč** a byl převeden do státního rozpočtu dne 4.2.2009.

Přehled poskytnutých fin. příspěvků neziskovým organizacím v r. 2008

TJ Spartak Budišov nad Bud.
200.000,— Kč
Klub důchodců Budišov nad Bud.
5.000,— Kč
SDH Staré Oldřůvky 5.000,— Kč

Český svaz včelařů Budišov nad Bud. 10.000,— Kč
Český zahrádkářský svaz Budišov nad Bud. 5.000,— Kč
Dům dětí a mládeže Budišov nad Bud. 10.000,— Kč
Automotoklub Budišov nad Bud. 40.000,— Kč
Oddíl lyžování 45.000,— Kč
Svaz tělesně postižených Budišov nad Bud. 30.000,— Kč
Český svaz chovatelů Budišov nad Bud. 5.000,— Kč
Občanské sdružení Huťvín Ranč 20.000,— Kč
SDH Guntramovice 25.000,— Kč
C e l k e m 400.000,— Kč

Ad 5. - Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření města za rok 2008

Součástí závěrečného účtu byla Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření města za rok 2008, který provedla auditorská společnost OK - audit s.r.o. Ostrava. Tento přezkum proběhl ve dnech 11.12.2008 a 7.4.2009. Závěr auditu je tvořen výrokem: „**Při přezkoumání nebyly zjištěny chyby a nedostatky**“.

Předkládá: Ivana Sventková
vedoucí finančního a správního odboru

Opět, po několika letech, koncertoval v budišovském kulturním domě, dnes již nejen v hudebním světě známý klarinetista, rodák, Karel Dohnal. Se svými dvěma kolegy vytvořili hudební těleso TRIO AMADEUS. Do svého rodného města tentokrát zavítal s pořadem HUMOR V HUDBĚ 12. května.

Mezi návštěvníky nechyběli spolužáci a profesori Ostravské konzervatoře jejímž absolventem je i Karel Dohnal. Ten se mimo jiné ujal průvodního slova a velmi vtipně komentoval některé záměry autorů hraných skladeb, ale i vlastní variace souboru na velmi známá hudební témata. Po koncertu následoval velmi zajímavý audiovizuální pořad věnovaný návštěvě Pražského symfonického orchestru (jehož členy jsou všichni tři účinkující) ve Spojených arabských emirátech, kde během série koncertů navštívili nejznámější místa tohoto bohatého státu a všude sklízeli zasloužený obdiv a uznání.

Když humor v hudbě, tak humor zazněl i na konci tohoto pořadu, když vedoucí kulturního střediska děkovala účinkujícím za velmi příjemné dvouhodinové setkání, které zakončila slovy: „Naše a Vaše rodné město nemá mnoho historicky doložených významných osobností. Ty, které zná, na ty je právem hrdé. Jsem přesvědčena, že jednou bude na panelovém domě Na sídlišti čp.690 odhalena tato pamětní deska: Zde prožil ve druhém patře, v bytě č...své dětství a umělecké začátky, spolu se svou sestrou Radkou - známou houslistkou, světově uznávaný klarinetista Karel Dohnal.“

Je to pouhá vize do budoucnosti? Kdo ví..

KULTURA NENÍ BOHUŽEL KOKSOVATELNÁ

Když vám někdo napíše do sloupce následující slova, budete jim většinou rozumět. Zkuste to - Honda, Kawasaki, Mazda, Nissan, Suzuki, Toyota, Yamaha, Mitsubishi, Sony, Nikon, Toshiba, Panasonic. ano, jste doma, v Japonsku. Když přidáme ještě název Maglev, nic vám to neřekne. Brzy o něm jistě uslyšíte. Je to japonský rychlovlak, který ujel na bázi magnetické levitace 581 km za hodinu. Tuto japonskou technologii převzalo již Německo, brzy by ji měly převzít i USA. Všechny uvedené značky jsou svědectvím vyspělé technické civilizace. Jejimi nositeli jsou především vědci. Japonsko má přes 126 milionů obyvatel a jeden vědec tam připadá na 137 z nich. My máme asi 10 milionů obyvatel a jeden vědec připadá na 424 našich občanů. Takže nad Japonskem v tomto směru „vedeme“. Zřejmě proto, abychom náš náskok zvýšili, chce naše vláda v rozpočtu na rok 2010 snížit rozpočet Akademie věd o jednu celou miliardu korun. Všichni občané, s nimiž jsem hovořil, nad tímto faktem kroutili nevěřičně hlavou. Pouze občané ministři přikyvuji, že je to nutné. Je krize. Šetřit se má vždy a krize bývá často impulsem k nutnému a potřebnému šetření. Krize to byla, která odhalila, že tzv. finančník Bernard Madoff zdefraudoval 65 miliard dolarů ve hře letadlo, která je populární i u nás. Hrajeme ji například s naším zastaralým penzijním systémem, pouze za to nikdo nebude odsouzen na 150 let, jako jmenovaný finančník. Takže tudy cesta nevede. Ale vede - když to nedáme těm vědcům a ještě si vypůjčíme (pokud nám vůbec někdo půjčí) budeme moci zvyšovat minimální mzdu o 500 korun ročně, garantovat důchody ve výši 55 procent čisté mzdy, vyplácet důchodcům třinácté platy, vytvořit za 30 miliard sto tisíc nových pracovních míst atakdále. To je bohužel volební program sociální demokracie. Kdysi dávno, když jsem ještě pracoval jako horník v OKD,razil v revíru jeden vysoký činitel zcela zvláštní teorii o tom, jak je třeba hodnotit jakoukoliv činnost. Měla pouze čtyři slova. Za nejkvalitnější těžené uhlí se pochopitelně považovalo to, které se dalo chemicky přeměnit na koks. A tento činitel vždy kladl otázku - *soudruzi, je to koksovatelné?* Pokud nebylo, nestálo to za nic. Činnost Akademie věd není bohužel ihned koksova-

telná. *Jenže tam, když vědce oholíme, nevykytne se třeba již žádný profesor Holý, který vyvinul lék proti AIDS.* A tak můžeme podle hesla „co hned nevydělává, musí se zrušit“, likvidovat třeba všechna kulturní zařízení. Ta nevydělávají, dokonce musí být dotována a jejich činnost koksovatelná není již vůbec. Tyto návrhy s sebou přináší také krize. Ano - když nám v rodinném rozpočtu scházejí peníze, odpustíme si třeba na půl roku návštěvu divadel. Ale asi bychom nesouhlasili s tím, aby proto byla divadla úplně zrušena - vždyť my tam chceme začít zase chodit. Zrušit divadlo je docela jednoduché - zamknou se dveře, herci a ostatní dostanou výpovědi a do vývěsek se napíše „divadlo nehraje“. Všichni občané, s nimiž jsem hovořil, říkali, že je to blbost, že to by se nemělo. Až na jednoho, který s tím souhlasil, protože on v divadle nikdy v životě nebyl. Je zajímavé, že vždy, když se objeví potřeba úspor, je na prvním místě krácení dotací na kulturu. Je to bohužel logické, protože té totiž každý „rozumí“. Ve slovníku si najdeme, že kultura je „*soubor výsledků tělesné i duševní činnosti*“. Z čehož by se dalo demagogicky vyvodit, že pokud jsme tělesně i duševně činní, žádnou kulturu nepotřebujeme. Antický filozof Sokrates, jehož považujeme za otce evropské filozofie, hovořil o lidech, kteří ho pomlouvali, s pochopením. „*Vždyť se nenaučili mluvit pěkně*“, odpovídal těm, kteří mu přinášeli zprávu o těch, kteří o něm hovořili špatně. U Sókrata jsme měli štěstí. V době jeho dospívání platily moudré athénské zákony, podle nichž musela rodina svým dětem poskytnout vzdělání skládající se ze studia gymnastiky, hudby a gramatiky. - a jeho otec, sochař Sofroniskos tak našťěstí učinil. Když pozvete žáky prvních tříd na koncert, nemůžete zodpovědně předpokládat, že právě tento moment bude impulsem k tomu, aby se z jednoho z nich stal houslový virtuos. Ale vyloučit to také nemůžete. Proto organizujeme činnosti, kterým se říká místní kultura. Patří sem různá divadelní a hudební představení, zájezdy, koncerty, besídky, filmy, kroužky, přednášky a já nevím co ještě. Tato činnost nebude nikdy výdělečná, dokonce nebude nikdy koksovatelná. Jenže úroveň státu (místo toho můžeme napsat kraje, oblasti, města, obce) se také posuzuje podle toho, v jaké mí-

ře tyto kulturní doteky všem občanům bez rozdílu věku, smýšlení, rasy, náboženství a dosaženého stupně vzdělání, poskytujeme. I to patří k rysům kultury národa, země.

Tato činnost někdy začíná, ale nikdy nekončí. Je nekonečná, neměřitelná, neuchopitelná, mnohdy nepochopitelná a nechápaná, ale potřebná.

Historická zkušenost nám velí, že na některé tyto věci zákony nepotřebujeme. Cit pro ně, pochopení jejich potřeby, to je průkazem naší kulturní úrovně. Ta není měřitelná, avšak je rozpoznatelná a viditelná. U obce, i u té nejmenší, je rozpoznatelná tím, že si na otázku „*zda je zde někdo, kdo se snaží kulturu organizovat a je v tom podporován*“ odpovíme ANO - JE ZDE. Opačná odpověď NE-NÍ ZDE, nebyla by tak tragická jako ta, když odpovídáme, BYL ZDE A JIŽ NENÍ. Neboť nás normálně nenapadne vykácet sad a vysadit si jiný, lepší. V době několika desetiletí, než sad vyrostе, přestaneme mít přehled o tom, jak vypadají stromy. Dokonce se nám může stát, že nabudeme přesvědčení, že žádné stromy nepotřebujeme.

Tohle všechno (a ještě plno jiných věcí) mě napadlo, když jsem zaslechl zprávy o tom, že by bylo třeba v rámci úspor zrušit místní kulturní zařízení v Budišově nad Budišovkou. Mával jsem nad tím původně rukou, protože u nás v kraji najdete nejednu obec, která tak v minulosti učinila a dodnes toho všichni litují.

Později jsem se z kuloárů dozvěděl, že nejde ani tak o zrušení kultury jako takové, ale o „*zrušení*“ osoby, která toto zařízení vede a to pro její „*socialistické myšlení*“.

Musím prohlásit odpovědně, že jestliže činnost, kterou řadu let paní Helena Malušová pro kulturu v Budišově nad Budišovkou vykonává, by se dala nazvat socialistickou, pak jsem všemi deseti pro socialismus.

Jsou oblasti, v nichž se například ne zcela shodneme. Ale nikdy se nepokusila je potlačit, ba spíše naopak. Doufám tedy, že jde pouze jen o zprávu podobnou těm, které jsme slyšeli z rádia Jerevan. Otázka: Opravdu za námi spojené státy zaostávají hospodářsky, vojensky i kulturně? Odpověď: **Ano. Ale je obtížné je o tom přesvědčit.**

Petr Andrlé

BENELUX 2009

Školní exkurze a zájezdy patří k těm akcím, které má většina studentů v oblíbenosti. Jedná se totiž o mimořádnou příležitost, kdy můžeme v průběhu náročného studia na pár dní zvolnit tempo. Ale také o možnost, díky které získáme nové zkušenosti, poznáme zatím námi nepoznané. Jednoduše řečeno - kdo rád cestuje, letošní zájezd do Beneluxu byl skvělou šancí pro všechny k ná-

vštěvě frankofonních zemí a Nizozemí.

V úterý 24. března po poledni přijel k budově gymnázia autobus, který se od těch běžných žlutých a bílých lišil na první pohled jen zelenou barvou. Po naložení posledního kufru a rozloučení jsme se vydali na cestu, během níž panovala pohodová, přátelská atmosféra, kterou skvěle dotvářela skupinka rodičů našich žáků. Výběr

sedadel jsme měli za sebou, program před sebou. Čechami jsme projeli za pár hodin, hranice sousedního Německa se blížily a my volně přejížděli schengenským prostorem.

Byl večer a cesta Německem nebrala konce. Během černé noci nás spalo jen málo, každý vykládal, co všechno si s sebou veze, čím je vybaven. Deštivé ráno nás kousek od nizozemské metropole

příliš nenadchlo. Ovšem po zvolání „*vítězného*“ už jsme tady - všichni v momentě ožili. Pádili jsme si to po dálnici směrem **Amsterdam**. Vívalo nás hlavní město země květů, sýrů, dřeváků, mlýnů aj. neodmyslitelných spojení, zmíníme-li se o Nizozemí nebo použijeme-li neoficiální název Holandsko.

Nejdříve jsme si prošli částí centra, poté se vydali na vyhlídkovou

plavbu lodí po kanálech, na níž nás příjemně překvapil mj. i český výklad. Další chvíle patřily **náměstí Dam**. Zde byl k vidění královský palác, zájemci mohli zhlédnout expozici muzea voskových figurín Madame Tussaud, které turistům „zprostředkovává“ blízký kontakt s celebritami také v Londýně, Berlíně. V muzeu voskových figurín nás zaujala expozice „Zlatý věk - Holandsko v 17. století“. Odpoledne se naše putování Amsterdamem ubíralo přes **Dvůr bekyní**, rozhodl k nákupu cibulovin apod. jsme dostali na plovoucím květinovém trhu na **Singlu**.

Posledním místem, jehož prohlídka byla naplánována na první den

zájezdu, bylo **Rijksmuseum**. V této galerii byla k vidění díla takových velikanů nizozemské tvorby, jakými byli Rembrandt či Hals. Další den, po snídani v našem hotelku v Zaanhamu, jsme vyrazili na okružní cestu holandským venkovem. V **Zaanse Schans** byla k vidění názorná ukázka výroby dřeváků, produkce sýrů, jejich ochutnávka a možnost zakoupit si je.

Na východě země leží městečko **Volendam**, místo s typickou přístavní architekturou. Nemohli jsme vynechat ani malebný **Marken** na stejnojmenném poloostrově v **IJsselmerském jezeře**. Následoval návrat na hotel, poslední prohlídka nočního Amsterda-

mu. Třešničkou na dortu a jakýmsi završením cesty po Nizozemí byla návštěva květinového parku **Keukenhof**, který se rozkládá na ploše 28 ha. Místní scénérie byly doslova pastvou pro oči.

Druhou zemí našeho programu byla **Belgie**. Po několikahodinové cestě jsme se ocitli v **Antverpách**. Podél řeky Šeldy jsme se vydali na náměstí Grote Markt s cechovními domy, krásně zdobenými skvosty lidské tvořivosti. **Atomium** bylo jednou ze zastávek na cestě do centra Bruselu. Tam jsme se na dvě další noci ubytovali v mládežnické ubytovně v Centre Vincent van Gogh.

Romantické město krajek **Bruggy** bylo na programu v sobotu. Tady jsme opět na lodi kroužili vodními kanály a následně jako smyslu zbavení nakupovali a ochutnávali lahodné a chutí nezaměnitelné belgické pralinky, čokoládu a další, člověku příjemné laskominy. Po cestě zpět jsme zastavili v **Gentu**, kde se v kostele **sv. Bavona** nachází proslulý Gentský oltář, autory díla z roku 1432 jsou bratři van Eyckové. Podvečer patřil Bruselu a jeho centru. Nemohli jsme nenavštívit **největší evropské náměstí Grote Markt** s královským muzeem, radnicí, která má téměř sto metrů vysokou věž a na počest českého předsednictví zde právě probíhá výstava umění české dekadence.

Menší zkouškou pro nás byl jakýsi, organizátory nehlídaný, návrat na ubytovnu van Gogha. Věřte ne-

bo ne, cestu našli všichni, nikdo se neztratil!

Cílem nedělní prohlídky byly sošky čůrajícího chlapečka a holčičky, **Manneken Pis** a **Janneken Pis**. Mnozí z nás neváhali navštívit katedrálu sv. Michala a Guduly. Kolem poledne jsme mířili k honosnému komplexu budov **Evropského parlamentu**, kde toho k vidění kromě znaků českého předsednictví a pár turistů moc nebylo, neboť poslanci holt o víkendu neúřadují. Součástí cesty do **Lucemburku** byla zastávka ve **Waterloo**, kde jsme mohli obdivovat Lví pahorek na počest Napoleona Bonaparte.

Posledním frankofonním státem v rámci naší exkurze bylo **Lucembursko**. Do výše zmíněného hlavního města jsme dorazili před šestou večer. Následovala krátká prohlídka kostelu Panny Marie a hrobu nám všem známého Jana Lucemburského. Další chvíle jsme věnovali nákupům v centru lucemburské „miniminetropole“. Vzpomenuli jsme i na českého rodáka **Jana Palacha**, po němž pojmenované náměstí jsme nemohli minout.

Týdenní zájezd uběhl velmi rychle, ale věřím, že všichni, kteří tato místa navštívili, se ještě dlouho budou alespoň ve vzpomínkách vracet k nádherným zážitkům a místům této cesty. Už teď se těšíme na další!

Ondřej Židek, I.A
více, vč. foto:

www.gvitkov.cz/album 2008/9

Jan Brodský - jeden z účastníků školní exkurze

Tepelná čerpadla - energie z přírody

Při současném nárůstu cen energií je na dohled doba, kdy v zatepleném rodinném domě utratíme za plyn na vaření, ohřívání vody a topení 40-50 tis.Kč ročně. Kdo nehodlá platit přemrštěné částky monopolním dodavatelům energií, kdo si chce dopřát základní komfort a přitom složitě netopit uhlím nebo dřevem, kdo chce být ohleduplný k životnímu prostředí, ten si pořizuje tepelné čerpadlo (TČ) - a topí za třetinu nákladů.

TČ využívají energii akumulovanou ve vzduchu a v zemi. Tato stále se obnovující energie je prakticky nevyčerpatelným zdrojem tepla, za který se neplatí.

Princip fungování TČ

K přenosům tepelné energie ze vzduchu do chladiva dochází ve výparníku. Chladivo, jehož nejdůležitější vlastností je nízký bod varu, cirkuluje v uzavřeném okruhu TČ. Ve výparníku přijme chladivo energii ze vzduchu a přejde do plynného stavu. Vzniklý plyn je veden do kompresoru, kde je stlačen a tím se dále zvýší jeho teplota. Ohřáté chladivo se dále vede do kondenzátoru, kde předá energii topnému médiu. Tím se teplota chladiva sníží a to opět přejde do kapalného stavu.

Špičkovou kvalitu představují tepelná čerpadla švédské firmy NIBE, která je největším výrobcem tepelných čerpadel v severní Evropě. Je to čtyřicetiletá tradice výroby TČ v drsných severských klimatických podmínkách.

Zástupcem švédského výrobce v našem regionu je společnost ELEKTRO-FA.PAVELEK, s.r.o. se sídlem v Opavě-Komárově, Ostravská 54, která se zabývá úsporou energií již od roku 1991. Více informací

najdete na www.pavelek.cz, s dotazy se můžete obrátit přímo na Stanislava Pavelka, jednatele společnosti, tel. č. 608 482 001.

Informativní podklady budou k dispozici na Vašem obecním úřadě.

Zařízení na odstranění vodního kamene

K ochraně elektrospotřebičů (bojlery, pračky, myčky, varné konvice), topných systémů a celého vodovodního potrubí je možno pořídit zařízení Calmat nebo Vulcan (made in Germany).

Více informací na www.i-dum.cz, úprava vody.

Váš partner pro úsporu energie

MKIS Budišov nad Budišovkou pořádá zájezd na XVII. HRNČÍŘSKÝ JARMARK DO KUNŠTÁTU NA MORAVĚ

Velká nabídka různých druhů keramiky ze všech oblastí života (užitková, dekorativní.). Na jarmarku mimo jiné probíhá i další kulturní doprovodný program.

V sobotu 19. září

**Odjezd z AN v Budišově n. B. v 6 hod.
+ po zájezdě náklady na dopravu
Vstupné: 80,- Kč - dospělí, 40,- Kč - děti**

**Zájezd do Kunštátu je spojen:
se zajímavou návštěvou unikátní
DÍLNY MODROTISKU v Olešnici
na Moravě. Modrotisková dílna
se datuje v Olešnici
již od roku 1816.**

Jedná se o jeden z nejstarších způsobů potiskování lněného a později bavlněného plátna. K tomuto se používají původní dřevěné ruční formy, které se následně barví v barvě indigo. Tato technologie výroby se provádí beze změn od roku 1849.

Tajemství barvířství rodiny sahá až do 16. století. Součástí expozice je prodejna s kompletním sortimentem výrobků.

(Vstupné: 30,- Kč - dospělí, děti 6 až 15 let - 15,- Kč)

a s prohlídkou ZÁMKU BLANSKO

Nově zrekonstruovaný zámek postavený r. 1604 ve stylu sídel italské venkovské renesance láká k prohlídce historických interiérů a expozic historie.

**(Vstupné: 40,- Kč - dospělí, děti 6 až 15 let,
studenti, důchodci - 30,- Kč,
rodinné vstupné - 60,- Kč)**

**Závazné přihlášky přijímá
MKIS na tel. čísle 556 312 040,
nebo v kanceláři v KD v prvním patře.**

***Domov Letokruhy
na ulici Dukelské, Budišov nad Budišovkou
zve srdečně širokou veřejnost
v sobotu 22. srpna 2009 na***

***LETNÍ ZAHRADNÍ SLAVNOST
spojenou
s DNEM OTEVŘENÝCH DVEŘÍ***

***Začátek ve 14,00 hod.
Kulturní program a občerstvení zajištěno.
Od 17,00 hod. k poslechu a tanci hraje
Allegro man.Hesových.
Srdečně zvou klienti a zaměstnanci
Domova Letokruhy.***

V sobotu 27. 6. navštívil budišovský kulturní dům zajímavý host. Jeho návštěva byla určena všem majitelům pejsků všech velikostí a ras, jejichž zájmem je pochopit chování čtyřnohých přátel a předcházet problémům spojených s jejich špatnou výchovou. Mezi budišovské pejskaře i z širokého okolí, přijel Rudolf Desenský - praktik v oboru psychologie psů, behaviorismu a poruch chování se specializací na výuku lidí v převýchově psů. Spolu s ním přijeli také jeho dva psi svěřenci - pes a fenka (z útulku) Bílého švýcarského ovčáka.

Osobnost pana Desenského není pro pejskaře neznámá, jeho poznatky podložené dlouholetým soužitím se psy také shrnul v knize Jak poznat psí duši. Pejsky vozí chovatelé panu Desenskému přímo do místa jeho bydliště, kde se učí jak psa správně vychovávat, napravit chyby v jeho mnohdy až patologickém chování, které v mnoha případech zavinil přímo majitel.

Beseda nebrala konce, besedovalo se i o přestávce, před kulturním domem.

Pořadatelé po 2,5 hodinách besedu ukončili, neboť pana Desenského čekala 400 km dlouhá cesta zpět. Nikdy nenechává své ubytované čtyřnohé svěřence o samotě více jak jeden den.

Pane starosto, na slovíčko II.

Od 22.10. 2008 vešla v platnost obecně závazná vyhláška vydaná Zastupitelstvem města Budišova nad Budišovkou pod č. 4/2008 - O stanovení veřejně přístupných míst, na kterých je provozování výherních hracích přístrojů zakázáno. Uplynulo již více jak půl roku od data platnosti vyhlášky a automaty z provozu, které spadají do určených veřejně přístupných míst nezmizely. Ptáme se tedy proč jsou vydávány vyhlášky, které pak nejsou dodržovány? Z doslechu máme informace, že zákazem herních automatů přijde město o nemalou finanční částku,

i když se jedná o ně zcela „fér“ přisun financí. Můžete nám tedy sdělit o jakou částku finančních prostředků by šlo? Zde nám mimochodem ve spojitosti s pojmem „nemravných peněz“ vyvstane na mysl nařízení římského císaře Vespasiána „Pecunia non olet - peníze nesmrdí“, to když uvalil daň z moče, kterou používali koželuzi a barvíři ke zpracování látek a kožšin. Do té doby jim sloužila moč římských občanů bezplatně k zajišťování nemalých zisků. Daň pak použil na stavbu římského Kolosea. Podobnost tohoto přirovnání je opravdu čistě náhodná.

Mnohým z nás se také nelíbí, že různé formy sociální pomoci, kterou mnoho občanů pravidelně dostává od státu, zanechávají právě v herních a nejsou použity na daný účel. Je nám jasné, že jde o hazard povolený státem za určitých podmínek. Jednou z nich jsou právě ony poplatky z povolení herních automatů. Tady mělo město alespoň možnost regulace jejich počtu. Je možné zjistit, kolik finančních prostředků za rok „odevzdají“ hráči provozovatelům a majitelům výherních automatů?

Odpověď starosty na otázky Zpravodaje týkající se zákazu výherních hracích přístrojů v našem městě.

Není výherní hrací automat jako výherní hrací automat

Na Vaši otázku týkající se účinnosti obecně závazné vyhlášky města ve vztahu k zákazu provozování výherních hracích přístrojů na teritoriu našeho města lze odpovědět velmi jednoduše a to tak, že není výherní hrací automat, či přesněji řečeno zařízení jedno jako druhé ve vztahu, kdo jej povoluje k provozování. Města a obce ze zákona povolují tzv. výherní hrací přístroje, tedy druh hracího zařízení, ze kterých mají právo vybírat jakousi regulační daň ve formě poplatku stanoveného obecně závaznou vyhláškou. K tomuto poplatku ještě přibudou finance za správní poplatky. Pro zajímavost uvedu, že z vyúčtování 16-ti kusů výherních hracích přístrojů provozovaných za rok 2008 na území našeho města je zřejmé, že bylo vsazeno celkem **10.437.050 Kč**, vyplaceno bylo 6.806.660 Kč, provozovatelé těchto hracích přístrojů utržili 3.630.390 Kč a město na místních a správních poplatcích získalo 604.800 Kč. Kromě těchto zařízení však existují modernější hrací přístroje a to tzv. videoterminály, které povoluje k provozování Ministerstvo financí ČR tedy stát, který jako jediný inkasuje také poplatky za jejich provoz. Obce z těchto videoterminálů nemají nic, snad kromě kriminality, sociálních problémů a dalších negativních jevů s touto činností spojených. Kolik se ročně prosázelo v našem městě ve videoterminálech, které velmi rychle nahradily městem zakázané výherní hrací přístroje, mně není známo. Pro zajímavost však uvedu informaci, kterou jsem se dověděl od ministra financí ČR na nedávno konaném sněmu Svazu měst a obcí. V Česku je evidováno 61 tis. ks výherních

hracích přístrojů, na kterých se prosází ročně 57 miliard Kč a 30 tis. ks videoterminálů, na kterých se prosází 27 miliard. Vydání obecně závazné vyhlášky v říjnu loňského roku zastupitelstvem ve snaze omezit hazard v našem městě, mělo za následek tak, jako v jiných obcích, okamžitou odezvu v tom, že provozovatelé nahradili zastaralé hrací přístroje modernějšími videoterminály. Přestože město následně v řízeních o povolení videoterminálů vedených u Ministerstva financí vždy vyslovovalo nesouhlas s jejich povolením, ze strany MF na toto stanovisko nebyl ani v jednom případě brán zřetel. Podle odborníků jsou videoterminály od výherních hracích přístrojů téměř k nerozeznání, ale pro hráče jsou daleko nebezpečnější, protože je na nich možné prohrát daleko větší sumy peněz. Nicméně ministr financí po dohodě se Svazem měst a obcí přislíbil úpravu loterijního zákona v tom smyslu, aby rovněž obce na výnosech z videoterminálů nějakým rozumným způsobem participovaly a mohly na svém území jejich počet regulovat. O úplném plošném zákazu se však v žádném případě neuvažuje.

Na Vaši námitku s poukazem na skutečnost, že se v herních „točí“ hlavně peníze z výplat sociálních dávek, že gamblersství je velmi nebezpečný sociální jev atd. mohu pouze říci, že je to bohužel pravda, ale nic víc, protože kompetence obce jsou ve věci loterijního zákona nulové. Jaké bude řešení, to bude záležet pouze na Parlamentu ČR jaký zákon přijme. Pravda ovšem je, že vždy bude určitá skupina obyvatel, která bude tuto zábavu vyhledávat a plošný zákaz nic nevyřeší, protože se najde zase

jiný způsob jak zákon či obecně závaznou vyhlášku obejít. Občan v dnešní společnosti je svobodný, ale očekává se, že je také odpovědný a že myslí na budoucnost a „zadní kolečka“ a tak neutratí své živobytí s vidinou velké výhry v takovém nesmyslu jakým je hrací automat. Omezení by mělo být ve pouze ve vztahu k ochraně dětí a mladistvých, zachování veřejného pořádku a vzhledu heren. Ale to jestli tomu tak opravdu bude a dobře míněná slova pana ministra padnou na úrodnou půdu rozhodne až nový Parlament, ale znáte to ..!

Zastupitelé se rozhodli obecně závaznou vyhláškou hazard v našem městě omezit. Mohu sdělit, že názory zastupitelů na plošný zákaz výherních hracích automatů nebyly jednotné, ale usnesení vzěšlé z hlasování tak rozhodlo. Bohužel, dobře míněný záměr v konfrontaci s realitou nevyšel a zakázané výherní hrací přístroje velmi rychle nahradily videoterminály, které povoluje stát. Jediným efektem tohoto rozhodnutí se stal fakt, že město přišlo o nemalou částku v příjmech svého rozpočtu, jejíž ztráta bude s očekávaným výpadkem příjmů v souvislosti s krizí obzvláště citelná. A na otázku na co se tyto peníze používaly, tak mohu pouze sdělit, že byly jedním z mnoha zdrojů příjmů města, neboť peníze jsou pouze jedny a nelze je nijak rozlišovat. Ale snad pro srovnání uvedu, že například půl milionů korun tvoří v letošním roce příspěvek města občanským organizacím a iniciativám na jejich činnost, nebo např. půl milionu stojí město roční provoz veřejného osvětlení, také školní jídelna chce letos navíc půl milionů na zlepšení vybavení kuchyně apod..

Zajímavosti z gymnázia Vítkov

OKRESNÍ POHÁR JUNIOREK JE NÁŠ!

Konec letošního školního roku byl pro nás velmi radostný, neboť se nám opět podařilo zvítězit v okresním poháru juniorek. Jsme moc rádi, že se ještě najde parta nadšených volejbalistek, které mají chuť si zahrát a obětovat čas i tréninku. Holky, děkujeme. Doufám, že se v příštím školním roce opět sejdem.

Horní řada zleva: Jana Dušková (Odry), Linda Opatřilová (Odry), paní Bartošová, Klára Ondrová (Vítkov), Kateřina Řezníčková (Budišov n.B.), Dominika Chromková (Vítkov).

Dolní řada zleva: pan Bartoš, Gabriela Bartošová (Vítkov), Gordana Mikešová (Budišov n. B.).

Trenéři: Jan a Pavlína Bartošovi, Gymnázium Vítkov, *Více na www.gvítkov.cz*

Studenti naší školy opět úspěšní!

Pět studentů našeho gymnázia se v uplynulém školním roce účastnilo okresní přehlídky 31. ročníku SOČ (Středoškolská odborná činnost), kde soutěžili se svými pracemi. Tato tradiční soutěž je jistou protiváhou olympiád, neboť dává šanci těm žákům, kteří mají již vyhraněnější zájmy, neboť své téma zpracovávají sice pod odborným dohledem pedagoga, ale zcela samostatně a posléze ho musí obhájit před porotou, je to jakýsi předstupeň a výborná příprava např. na bakalářskou, event. magisterskou diplomovou práci na vysoké škole.

Jiřina Paceltová (4. A) získala 1. místo s prací „Dřevokazné houby žijící na opracovaném dřevě“ (obor Biologie) a 2. místo s „Genocidou Arménů“ (obor Historie).

Jan Vejvoda (oktáva) získal s prací „Hegel a Kant“ (obor Filosofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory) taktéž 1. místo.

Hana Kazmířová (4. A) s prací „Paraziti drůbeže“ (obor Zemědělství, potravinářství, lesní a vodní hospodářství), Petr Dulava (oktáva) s prací „Pomáhej a nezavírej oči aneb záchranářství“ (obor Zdravotnictví) a Klára Ambrožová (septima) s prací „Nakloněná rovina v hydromechanice“ (obor Tvorba učebních pomůcek, didaktická technologie) získali 2. místo.

Všichni tito studenti postupují do krajského kola, navazují tak na úspěšná vystoupení svých předchůdců z minulých let. Přejeme mnoho úspěchů!

Naše silná pětka - Jiřina Paceltová (Podleší), Petr Dulava (Žimrovice), Klára Ambrožová (Vítkov), Jan Vejvoda (Vítkov), Hana Kazmířová (Odry)

Budišovský školní rok 2008/2009 skončil

Tak nám zase skončil školní rok. Jako vždy jsme se rozloučili před městským úřadem, a-bychom se zase za dva měsíce sešli. Už bez deváťáků, ale zato s novými prvňáčky. A jaký byl ten rok ? V něčem dobrý a také v něčem špatný. Posuďte sami. Tady jsou fakta:

Ubývá nám žáků, současný stav je 259, z toho na nižším stupni 150, na vyšším 109, přitom ještě před pár lety bylo žáků přes 300. Polovina z dětí dosáhla letos v závěru roku na vyznamenání, i když více jich bylo z 1. až 5. třídy, u starších dětí už bylo vyznamenání méně. Přesto, jak ukazují Scio testy, ve srovnání s jinými školami využívají naše děti své schopnosti spíše jen podprůměrně. 15 žáků letos neprospělo, někteří z nich budou ještě v srpnu dělat opravné zkoušky, někteří postoupí i s několika pětkami do vyšší třídy, protože dvakrát na stejném stupni opakovat nesmějí.

Třídní učitelé udělili při vysvědčení 49 pochval, ředitel školy celkem dalších 92. Většinou za vynikající prospěch, práci pro třídu, za reprezentaci školy v různých soutěžích, ale také za sběr pomerančové kůry nebo plastových víček. Také ovšem třídní učitelé udělili 44 napomenutí nebo důtek, ředitel školy potom dalších 20 důtek ředitele školy, k tomu bylo uděleno 10 snížených stupňů z chování, z toho 9 dvojek a dokonce jedna trojka. a za co ? Nekázeň v hodinách i o přestávkách, hrubé a vulgární chování, ubližování spolužákům, nevhodné chování k vyučujícím, neomluvené hodiny, záškoláctví, ničení školního majetku.

A tady se na chvíli zastavím. Letošní školní rok drží v množství poničeného školního vybavení smutné prvenství. Rozbitá okna ještě mohou vypadat jako klukovina nebo prostě nešťastná náhoda, ale propoknuté dve-

ře ? Vulgárními nápisy počmárané bílé stěny dokonce i na dívčích záchodech ? Sklenice s černou tuší roztržštěná o stěnu ? Díra jako pěst v tabuli ? Promáčklá nová bílá keramická tabule ? A mohla bych pokračovat. Člověku je z toho smutno. A tak pan školník neustále opravuje, protože viníka nikdo nikdy neviděl, jen výjimečně si hříšník dveře nese domů na opravu. A peníze mizejí a mizejí na neustálých opravách, místo aby se mohlo nakoupit něco pro děti užitečného.

Ale máme ve škole i věci pro radost a pro potěšení. Třeba oba jarmarky, vánoční i velikonoční. Oba přinesly hodně radosti nejen rodičům a všem dospělým, ale i dětem s jejich krásnými výrobky. A co nás moc těší, je práce Klubu rodičů. Po několika slabších letech je tyhle maminky a tatínky opravdu vidět a za jejich práci pro děti jim moc děkujeme. Takže zase v září - na shledanou.

Hana Hladišová

Vandalové u nás

Dne 6.června 2009 oslavil životní jubileum 80. let pan Jaroslav Vinkler, bývalý, tehdy předseda MNV v Budišově nad Budišovkou. Do vedení města byl zvolen 14. 1.

1970 a tuto náročnou práci vykonával do roku 1991. Ve vedení města stál 21 let a shodou okolností byl také 21. vedoucím činitelem města v jeho poválečné historii.

Nikdo nemůže zpochybnit fakt, že jeho zásluhou doznalo naše město významných změn. Byl si vědom faktu, že Budišov n.B., malé městečko někde v pohraničí, které je příliš vzdáleno od velkých městských aglomerací, je z vyšších míst mírně řečeno opomíjeno. O to byla jeho snaha tento stav zvrátit úporněji.

Věděl, že mladé lidi do našeho města přiláká díky nové bytové výstavbě a nabídkou práce v tehdy státních podnicích. V závěru roku 1975 tak začíná jedna z nej-

větších stavebních akcí ve městě, a to zahájením výstavby 91 bytových jednotek tzv. horního sídliště. Za jeho vedení bylo nově architektonicky upraveno hlavní městské náměstí, postaveno několik nových prodejen, generální opravou prošly školní budovy v integrovaných obcích, milionovým nákladem byla zrekonstruována městská mateřská škola, městské jesle, byla provedena generální oprava kina, kulturního domu, sokolovny, nová přístavba tehdejšího zdravotního střediska. Je mnoho dalších aktivit, kterými chtěl spolu se svými spolupracovníky, zpříjemnit život všem budišovským. Byl by to velmi dlouhý seznam.

„Pane Vinklere, je to již bezmála 40 let, kdy jste poprvé usedl do židle ve vedení města. Jistě, těch dvacet jedna let určitě nebyla procházka „ružovou zahradou“. Přesto, že lidové přísloví říká: „Není člověk ten, aby vyhověl lidem všem“, vaši snahu o zlepšení života všech oceňují i současní obyvatelé města, i když si dost dobře neumíme představit, s jakými problémy jste se musel a spolu s Vámi i Vaši předchůdci v poválečném pohraničím a zastaralém městě, potýkat.

Za redakci Budišovského zpravodaje přejeme všechno nejlepší a pohodu do dalších let. Osobní návštěvou se ke gratulantům připojil i starosta města Ing. František Vrchovecký.

Město Budišov nad Budišovkou, Farní úřad Budišov nad Budišovkou
zvou srdečně na

BUDIŠOVSKÉ HODY

SOBOTA 15. A NEDĚLE 16. SRPNA 2009

Program: Sobota 15. 8. 2009 v 18 hod.

Chrám Nanebevzetí Panny Marie Budišov n.B.

POUTNÍ KONCERT - barokní hudba

Neděle 16.8. 2009 v 9,30 hod.

SLAVNOSTNÍ BOHOSLUŽBA

budišovský chrám

Prostranství před Kulturním domem v Budišově n.B.:

11 hod. - koncert slovácké krojované dechovky

VLČNOVJANKA

13,30 h. - estrádní pořad

JOSEFA NÁHLOVSKÉHO

A JOSEFA MLADÉHO

15,00 h. - zábavný pořad pro děti

17,00 h. - Rytířský turnaj

19,00 h. - Večerní zábava - vinárna KD

**Dále jsou připraveny atrakce pro děti a bohaté občerstvení
(hodové koláče, langoše, uzenina, alko, nealko).**

Srdečně zvou pořadatelé.

Naši na Slovensku

Budišov n.B. přivítal slovenské hosty v roce 2007. Spolek Permon hosty z Budišova letos v červnu.

Dne 3. a 4. června 2009 probíhal ve Slovenské Mariance seminář na téma historie a těžba Mariánské břidlice. Organizátorem akce byl Spolek Permon Marianka. Seminář byl zaměřen na odborná témata:

- * geológia marianskej bridlice
- * história ťažby a spracovania marianskej bridlice
- * história ťažby mangánovej rudy v marianskej bridlici
- * zachovanie banských pamiatok v Marianke a okolí
- * propagácia histórie baníctva v Marianke
- * použitie bridlice* bridlica v zahraničí
- * bridlica a turistický ruch.

Seminář s bohatým programem byl zahájen slovenskou hornickou hymnou.

Vedle čestných hostů z ministerstva průmyslu SR, zástupců Báňského úřadu aj. usedli přednášející ze Slovenska, Maďarska a České republiky. Organizačně i obsahově velmi dobře uspořádaný seminář přinesl nové poznatky o historii hornické činnosti v Mariance. Seminář otevřel zcela nový pohled na dnes téměř zanedbatelný skalní výchoz v mariánském údolí. Především přednáška PhDr. Zdeňky Schejbalové PhD. z Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity Brno, pod názvem Paul Eugene Bontoux - francouzský podnikatel v Rakousko-Uhersku“ otevřela minulost a pohled na rozsah tamní hornické a podnikatelské činnosti. Péter Papp z Magyar állami földtani Intézet Budapest (Maďarský státní zeměpisný institut v Budapešti) a Dr. József Hála z Magyar geológiai

Intézet Budapest (Maďarský geologický institut v Budapešti) v přednášce „Historické údaje o těžbě a použití různých druhů břidlic“ představili celkový obraz uherského břidlicového hospodářství v 19. století. Mimo to se v prezentaci Maďarů našly i nové fotografie a vyobrazení obce a 60 m hluboké jámy se štolami.

Muzeum břidlice a severní Morava byly zastoupeny přednáškami Bc. Marie Havlíkové s názvem „Historie těžby a zpracování břidlice ve Velké Střelné v oblasti Nízkého Jeseníku“, Bc. Rudolfa Kalouska, který přednášel o geologickém vývoji moravskoslezského kulmu.

Přednáškou Lumíra Moučky o využití tématu břidlice v rozvoji turistiky pod názvem „Muzeum břidlice v Budišově nad Budišovkou, vznik, expozice a perspektiva“, byl seminář zakončen.

Naši přednášející reprezentovali Budišov nad Budišovkou s velkým úspěchem a do Marianky sebou přivezli výstavu fotografií „Černé zlato“ s obrazy lokalit břidlice v okolí našeho města.

Pro zájemce o břidlicovou tematiku probíhá v současné době příprava sborníku všech skutečných přednášek tohoto semináře. Objednat jej bude možné na adrese www.marianka.eu.

Jak žít dnes

Mnozí čtenáři Budišovského zpravodaje přinášejí do kanceláře MKIS různé historické zajímavosti z našeho města. A tak se nám rozrůstá sbírka historických snímků, ale nosí i různé knihy, které mnohdy nemají přímo vztah k našemu městu. Některé jsou ovšem velmi zajímavé. Touto cestou se k nám dostala, i když pouze v zápůjčce 112 let stará kniha (1897), kterou vlastní paní Marta Kotziánová, jako dědictví po svém dědečkovi. Pan Alois Hudec,

tak se dědeček jmenoval, si velmi rád v knize četl a dodržoval rady v ní uvedené. Dožil se velmi vysokého věku.

Kniha má předlouhý název (jak bylo v té době obvyklé) - **JAK ŽÍT. RADY A POKYNY ZDRAVÝM I NEMOCNÝM, ABY PROSTĚ, ROZUMNĚ ŽILI A PŘIROZENĚ SE LÉČILI.**

Napsal Šebestián Kneipp, farář Woerishofenský v Bavorích. Se svolením spisovatelským dle

VI. vydání přeložil J. Ježek tiskem a nákladem Josefa Koesla.

Kniha vyšla jazykem českým a jest v hojné zásobě na skladě v českém knihkupectví Fr. A. Urbánka v Praze, vedle Národního divadla.

Tolik zápis v tiráži knihy.

Proč se o této knize zmiňujeme? Mimo obsáhlých rad jak léčit správně tělesně i duševní neduhy lidské vodou, jak správně žít a tím se vyhýbat neduhům, jsme v závěru této

knihy objevili zajímavou zmínku o nemoci, kterou mnozí z nás současníků považují za ně příliš nebezpečnou. Ovšem ! Od doby, kdy byla uvedena kapitola v této knize, tato nemoc prošla řadou mutací (viz ta dnešní tzv. prasečí) a může se stát novou pandemií. Jistě, žádná virová nemoc se nemá podceňovat, a tak si přečtete, co o ní zaznamenali lidé před více jak 100 lety. Některé obraty nepovažujte za chyby v textu, tak se opravdu psalo.

Chřipka (influenza)

Před dvěma lety rozlétlo se Evropou jméno nové nemoci, jménem „influenza“, o kterém dříve nebylo ničeho slyšati. Ale jako ze šavla stal se Pavel, nejnak zde změnilo se je- nom jméno nemoci, jelikož nemoc ta byla již dávno známa pode jménem chřipka.

Jsou tomu dvě léta, co influenza natropila mnoho hluku, rozšířila se s nesmírnou rychlostí po všech zemích, tisíce lidí padlo jí za obětí, množství učinila nesmírnou rychlostí po všech zemích, množství učinila nešťastných, že ještě dnes jest hojně lidí, kteří tehdaž stonali na influen- zu a od té doby již se neuzdravili, nýbrž trpí posledními věcmi daleko více než prvými. Poněvadž však voda vy- léčila i vypudila skvěle poslední věci tyto, tu nikdo přece nebude pochybo-

vati o tom, že dovede tím lepe zara- ziti nemoc hned v prvním zárodku ? Co je vlastně influenza ? Nic než známá chřipka. Když ji někdo dostal, tu se říkávalo: „Není to žádný oby- čejný katarrh, alebrž chřipka, tu třeba být opatrným, sice bychom moh- li hezky dlouho jej odležeti.“

Chřipka pokládá se za silný katarrh. Jistý velmi dovedný lékař pravil mi kdysi: „Katarrhem může hodně mno- ho nemocí vzniknouti, když jej zane- dbáme. Mívá v zápětí chřadnutí, sou- chotě, tyfus, bledničku a jiné nedu- hy“. Tím spíše nic dobrého nevzejde ze silného katarrhu, jakým je influ- enza, není-li vyléčen řádně. Kdysi vyléčili ji venkované, teď ani lékaři nevědí si s ní rady.

Na své cestě přivandrovala i do Wörishofenu, kde však byla přivítá-

na velmi chladně. Vyšli jsme ji v ú- strety, ale ne snad s hůdkou a prapo- ry, nýbrž se škopkem vody a hadrem (prostředkem). Tu vzala rychle do zaječích. Popadla jistého sedláka, jenž byl tak mdlý, že nemohl se již ani posaditi. Napsal jsem tehdaž do novin malý článek o léčení chřipky vodou. Sedlák jej četl a když chřipka naň přišla, dal se dle něho léčiti.

Domácí vzali hodně drsný ručník, ponořili jej do studené vody a třeli jim nemocného po celém těle, potom přikryli ho dobře, ale né přespříliš. To opakovali v prvé noci třikrát nebo čtyřikrát, a druhý den ráno pacientu bylo zase tak dobře, že odebral se za třeskuté zimy do sousedního města, neublíživ si pranic na zdraví. Lidé věděli o tom a když influenza něko- ho zachvátila, poptali se toliko u to-

hoto pacienta, jak s ní naložil, já pak neměl jsem téměř zcela žádné a sní práce.

A tak i pan Alois Hudec léčil své veškeré neduhy vodou a jak jeho vnučka, paní Marta Kotziánová řekla, kdyby si ve svých 92 letech nezlomil „krček“ u nohy a nezemřel na těžký zápal plic, jistě by se dožil více jak sto let, takový měl tuhý kořínek. Ne nadarmo byla používána vodní léčebná kúra v nedalekých Priessnitzových lázních „Jeseník a vlastně používá se dodnes.

Soukromý inzerát

Prodám na krásném místě zahrádku 300 m² v zahrádkářské osadě. Kontakt: 603 746 922.

TOP 10 nejnavštěvovanějších filmů v budišovském kině v roce 2008:

Filmovou jedničkou byl v našem kině film BATHORY, který navštívilo v jednom představení 192 diváků, druhé místo se 187 návštěvníky získal film LETOPI-

SY NARNIE - PRINC KASPIAN, třetí místo film HORTON s 79 návštěvníky. Po nich následují filmy PAN VČELKA, KUNG-FU PANDA, INDIANA JO-

NES, WALL - I, horor SIROTIČINEC a žebříček deseti nejnavštěvovanějších filmů našeho kina uzavírají dva české tituly U MĚ DOBRÝ a BOBULE.

TOP 10 NEJÍCE PŮJČOVANÝCH KNIH v městské knihovně za poslední rok:

Není bez zajímavosti, že KNIHOU ROKU v naší knihovně jsou STARÉ ŘECKÉ BÁJE A POVĚSTI od Eduarda Petišky (vypůjčeny 16x). Těsně za nimi je kniha od opavské autorky Zuzany Beranové SETKÁNÍ SE SMRTÍ (životopis opavské rodačky Joy Adamsonové), kterou městská knihovna zakoupila po autogramiádě na literární kavárně v budišovském kulturním domě v roce 2008. Mezi další oblíbené tituly a zároveň nejpůjčovanější patří Půlnoční zátoka od Diany Chamberlaine, Tenká čára života od Elizabeth Adler, Povídky malostranské Jana Nerudy, Ratatouille od Mary Olin, Stín v zádech aut. Clark Mary Higgins, od Sönke Weisse - Poslouchej, zabíjej, nebo zemři, Joy Fieldingové Ted

neplač a Hlavlom od Eileen Drezerové.

V letošním roce zahájila Česká televize ve spolupráci s Českým rozhlasem, Svazem českých knihkupců a nakladatelů a s knihovnami ČR televizní projekt na podporu čtení knih - KNIHA MÉHO SRDCE. Jde o projekt, který má ke konci tohoto roku vybrat nejoblíbenější knihu obyvatel České republiky a tím také podpořit čtení knih mezi dospělými a především mezi dětmi. Čtenářská velmoc, kterou jsme v minulosti bezpochyby byly, se z nás pomalu vytrácí a současná „počítačová“ generace má také díky tomuto faktu malou slovní zásobu, neumí se správně vyjadřovat, postrádají fantazii a především všeobecný rozhled, neseznamují se s gra-

fickým poselstvím knihy a neumí pracovat s psaným textem a to především proto, že neumí dobře číst a nejsou vedeny ke čtení.

V málo rodinách se čtou malým dětem knihy a větší děti se málo kdy konfrontují se čtoucími rodiči. Prostě většina dnešní mladší generace nerada čte. Udělejte si doma se svými dětmi (věk kolem páté třídy, kdy by již měly umět číst zcela plynule) takový malý test: vyberte knihu se standardní velikostí textu a ať vám alespoň deset minut nahlas předčítá. Jsme si jisti, že mnozí budete velmi nemile překvapeni tím, jak je na tom vaše dítě se čtením špatně. Je nutné si také uvědomit, že i školní výsledky přímo odpovídají kvalitě čtení. Většina špatných čtenářů jsou i špatnými žáky. To vám potvrdí většina u-

čitelů, kteří také o kvalitě čtení mezi dětmi hovoří jako o katastrofě.

Ve dvou samostatných televizních pořadech, které zatím byly věnovány KNIZE MÉHO SRDCE bylo v tom prvním vybráno 100 nejoblíbenějších knih, ve druhé byl výběr z nich zúžen na 12. Ke konci tohoto roku pak bude zvolena nejoblíbenější kniha.

Do tohoto projektu je zapojena i budišovská městská knihovna a pokud se i vy budete chtít zapojit do tohoto hlasování a nevíte jak, knihovnice vám jistě ráda poradí.

Mezi posledními 12 vybranými tituly tohoto projektu nemá budišovská knihovna ve svém knižním fondu pouze jeden titul, ale i to se v brzké změni.

A které knihy diváci vybrali v druhé kole do užšího výběru 12 nej?

- Název: 1. Alchymista autor: Paulo Coelho
2. Babička Božena Němcová
3. Co život dal a vzal Betty MacDonald
4. Děti z Bullerbynu Astrid Lindgren
5. Egyptán Sinuhet Mika Waltari
6. Harry Potter J.K. Rowling
7. Malý princ Antoine de Saint-Exupéry
8. Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války Jaroslav Hašek
9. Pán prstenů J.R.R. Tolkien
10. Rychlé šípy Jaroslav Foglar
11. Saturnin Zdeněk Sirotko
12. Stmívání Stephenie Meyer

Několik zajímavých čísel z městské knihovny:

nejvíce čtenářů, kteří pravidelně navštěvují knihovnu jsou ženy, po nich následují děti ve věku do 15ti let a nejméně v našem městě čtou muži. Celkem bylo v knihovně v roce 2008 vypůjčeno 11 069 knih, v přepočtu na každého občana (včetně nemluvňat) připadají téměř čtyři vypůjčené knihy z městské knihovny. Během roku byl knižní fond doplněn v průměru o cca 30 knih měsíčně, což znamená, že ročně se v knihovně objeví více jak 300 nových knih. Je také pravdou, že knihovnice během roku vyřadí v průměru 200 knih pro poškození a opotřebování. Z poslední revize knižního fondu

budišovské knihovny bylo zjištěno, že knihovní fond obsahuje 8 666 knižních svazků různého literárního žánru. Pro zajímavost - 9 knih bylo přímo z knihovny ukradeno. Připomínáme: čtenáři nad 70 let si mohou půjčovat literaturu z městské knihovny zcela zdarma, děti do 15ti let věku hradí roční registrační poplatek ve výši 60,- a dospělí 80,- Kč. Pokud v knižním fondu potřebnou knihu nenajdete, knihovnice vám zprostředkuje její zapůjčení pomocí Meziknihovní výpůjční služby z jiné knihovny v České republice. Této služby využilo 37 registrovaných návštěvníků.

O MUZEU BŘIDLICE SE DOZVÍ I V JAPONSKU

Dvouměsíčník v Srdci Evropy je časopis věnovaný České republice, který vydává vydavatelství THEO ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR.

Vychází od roku 1994 a je distribuován na veškerá zahraniční zastupitelství České republiky.

Tiskne se v pěti jazykových mutacích - anglicky, německy, španělsky, francouzsky a rusky.

Japonská verze časopisu Vítejte v Srdci Evropy vychází od roku 2004. V prvním čísle tohoto dvouměsíčníku v roce 2010 vyjde článek na třech stranách A4 doplněný 5 fotografiemi o budišovském Muzeu břidlice, tradici těžby a zpracování břidlice v historii i současnosti naší oblasti.

KŘÍŽEM KRAJEM

Je pořad Českého rozhlasu Ostrava, který seznamuje rozhlasové posluchače s různými zajímavými místy a záj-

mavostmi Moravskoslezského kraje. Již dvakrát byl zmíněný pořad věnován našemu muzeu břidlice 19.10. 2007 a v letošním roce byla pozvánka do našeho muzea odvislá 16.6. 2009.

Oba zmíněné pořady si můžete poslehnout i na našich webových stránkách:

v hlavním menu kultura a volný čas

muzeum břidlice a zde najdete aktivní odkaz na obě relace. Za naše muzeum v pořadu hovoří průvodkyně Dagmar Sysalová a náš další spolupracovník Lumír Moučka.

Do konce tohoto roku budou odpromítány dva 15 minutové záznamy v Jihomoravské televizi a Public TV. Bude to již čtvrté televizní pozvání do našeho města - 2x v pořadu ČT Toulavá kamera.

PŘERUŠILI KONFERENCI A PŘIJELI DO BUDIŠOVA

Ve dnech 22. - 24.4. 2009 pořádala Wroclavská uni-

verzita mezinárodní konferenci „UZI-EVZICTWO I HISTORIA GŮR-NICTWA“. 22 účastníků tohoto mezinárodního jednání navštívilo 24.dubna budišovské Muzeum břidlice. Během prohlídky se velmi zajímali o historii těžby břidlice v naší oblasti a velké pozornosti se dostalo filmové procházce v jedné z břidlicových štol.

Helena Malušová

VERŠE A HUDBA, KTERÉ JEŠTĚ DLOUHO ZNĚLY V MYSLI

V úterý 23.6. se v budišovském Chrámu Nanebevzetí Panny Marie uskutečnil literárně hudební večer k životnímu jubileu Msgra Josefa Veselého. Pořad z veršů pana Veselého připravila PhDr. Zdenka Pfefferová z Opavy, která se ujala úvodního slova. Slavnostně naladěné hosty vítal srdečným podáním ruky sám Msgr. Veselý, kterého poji s mnoha přítomnými společně vzpomínky

z doby jeho působení v našem městě. Verše recitovala osobnost mezi recitátory - Alfréd Strejček a také hudební doprovod na varhany a housle v podání prof. Ostravské konzervatoře Petra Čecha a jeho dcery, v Evropě uznávané houslistky, Aleny Čechové, umocnil celou slavnostní atmosféru úterního podvečera.

K životnímu jubileu Msgra. Veselého blahopřál,

za město a jeho obyvatele starosta města Ing. František Vrchovecký.

Dozněla slova závěrečné básně autora „Nebylo učiněno dost a nikdy nebude pro lásku, pro pravdu, pro spravedlnost.“, rozprostřelo se ticho v barokním chrámu a lidé povstali. Všichni a mnozí se slzami v očích děkovali dlouhotrvajícím potleskem.

Msgr. Josef Veselý (*28. července 1929 v Zlámance u Kroměříže)

je katolický kněz, básník, novinář, spisovatel a politický vězeň.

Studoval od roku 1940 na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži, v roce 1948 (po přestávce v letech 1942-1945 vynucené uzavřením školy okupačními orgány) maturoval a vstoupil do kněžského semináře v Olomouci. V roce 1950, po násilném zrušení semináře, strávil 3 roky v PTP. V roce 1961 byl zatčen pro členství ve Společenství Vladimíra Neurwira a 25. července téhož roku ve vykonstruovaném procesu odsouzen na 13 let vězení. V roce 1962 jej ve Valdické věznici tajně vysvětil na kněze biskup Korec. Po propuštění v roce 1965 pracoval jako dělník, pak v letech 1968-1970 dokončil svá teologická studia

v Litoměřicích. Poté působil jako kněz na Ostravsku a Opavsku.

V roce 1971 přichází do Budišova, kde působil 10 let. K našemu městu i svým farníkům má do dnešních dnů vřelý vztah. V roce 1987 se stal děkanem děkanátu Opava.

Titul monsignore mu byl udělen v roce 1991.

Josef Veselý publikoval řadu básní a textů, původně jako bibliofilie a soukromé tisky. Knižně mu začaly vycházet až po roce 1989, kdy také začal přispívat do církevních periodik. Jeho nejvýznamnější publikovaná díla jsou kolekce básnických sbírek Kamínky do mozaiky (1992) a Znamení (1992, 2004) a výběry z básnického díla Civilizace lásky (1996) a Ve znamení slunce (1999). V roce 2001 obdržel Cenu Petra Bezruče za celoživotní básnické dílo, v roce 2005 mu pak Česká biskupská konference udělila cenu za duchovní literární činnost

Myslivecké sdružení Svatý Hubert Budišov nad Budišovkou uspořádalo v sobotu dne 13. června 2009 na své střelnici ve „druhém“ lomu již tradiční střelecké závody ve střelbě na asfaltové terče „na baterii a zajíce na průseku.“ Závodů se zúčastnilo celkem 24 střelců místních i přespolečných. Králem střelců jako nejlepší se stal pan Zálesák Jiří s nástřelem 34 bodů, druhý v pořadí byl MUDr. Rybka Petr s 32 body a třetí místo obsadil pan Konůpka David s 31 body.

Tuto zajímavou akci navštívila rovněž spousta diváků, pro které myslivci uvařili pravý kančí guláš a mohli strávit příjemný den v pěkném prostředí střelnice.

*Ing. František Vrchovecký,
předseda MS*

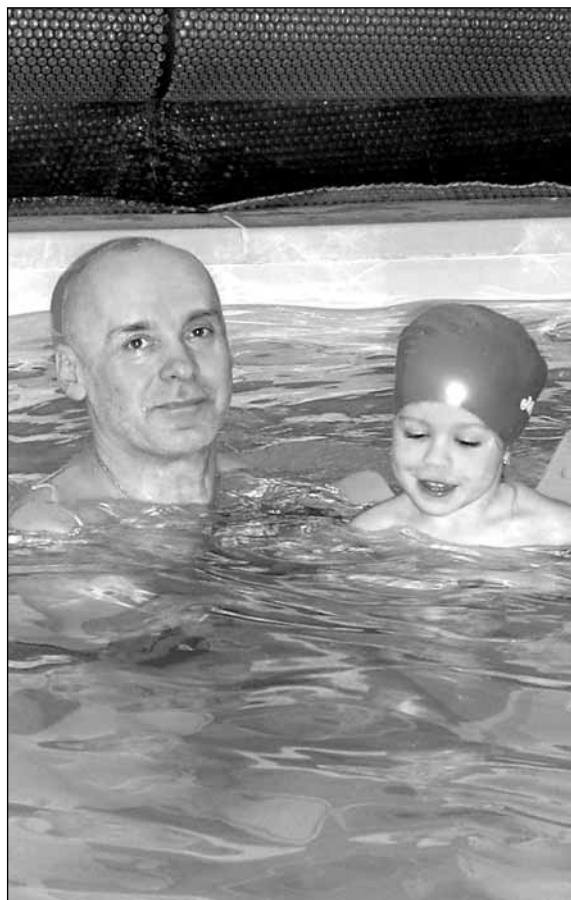
Plavecká školička Káčátko

Tato soukromá školička vznikla v Turistickém centru ve Dvorcích pod odborným vedením paní Kateřiny Vlkové.

Na tento kurz dojíždějí i maminky se svými batolaty z našeho města. Na webových stránkách www.kacatko.tym.cz se zájemci dozví, proč plavat s dětmi v tak útlém věku - snahou kojeneckého plavání je navodit šťastné pocity, radost dítěte z pohybu ve vodě a jeho otužování, zlepšit činnost srdečního cévního systému, motoriky pohybu a střevní činnost.

Další kurz připravuje paní Vlková na měsíc září. Pro zájemce, kteří nemají možnost seznámit se s informacemi o kurz na Internetu, uvádíme telefonické spojení - 720225898.

Zveřejňujeme i několik snímků, na kterých je patrné, že i tak malé děti docela dobře plavou, dokonce se i potápí a pobyt ve vodě je pro ně zcela přirozený. V příjemně teplé vodě není dobře jen batolatům, ale plavání si velmi chválí i rodiče pro plaváním navozený úzký kontakt s dítětem.

Jarní vystoupení dětí z mateřské školy

V sobotu 16.5. 2009 měly děti z mateřské školy Budišov n.B. opět svůj velký den.

Pod názvem „Koukneme se na nebe, usmějem se na sebe“, vystoupily v kulturním domě s pestrým pořadem, určeným nejen maminkám k jejich svátku.

Děti se pochlubily svým tanečním uměním při cvičení s šátky, gumou, lidovými tanečky i moderními rytmy. Na herce si zahrály v dramatizaci pohádek „Budka“ a „Jak pejsek s kočič-

kou pekli dort“. Nejmenší děti se proměnily v malé krokodýlky v písničce „Chňapík“. Mažoretky tradičně vystoupení ukončily.

Děkujeme rodičům a všem, kteří se na nás přišli podívat, za jejich zájem a ocenění výkonu dětí bohatým potleskem.

Těšíme se za rok nashledanou.

Soňa Jiríčková, ředitelka MŠ

Přidělení bytu se spoluúčastí na opravách

Nástup roku 2009 byl spojen s řadou změn v oblasti přidělování městských bytů v Budišově nad Budišovkou. Nastal rok, ve kterém začaly nabývat platnosti rozhodnutí Okresního soudu v Opavě, ve věci vyklizení bytů po neplátcích. Tyto byty byly městu, jakožto vlastníku nemovitostí, navraceny ve velmi špatném technickém stavu a v podstatě neobyvatelné. Z tohoto důvodu přistoupilo město Budišov nad Budišovkou k novému způsobu přidělování městských bytů, takzvaně se spoluúčastí nájemníka na opravách.

Princip tohoto způsobu spočívá v přidělení takto poškozených bytů novým nájemníkům v souladu s Občanským zákoníkem s tím, že ti to musí v bytě provést rekonstrukci a pořídit vybavení dle seznamu oprav, se kterými jsou seznámeni ještě před uzavřením nájemní smlouvy. Nájemní smlouva je uzavřena na dobu určitou, nejdéle však na 6 měsíců a po tuto dobu je nájemníkům prominuto nájemné, jako částečná kompenzace vynaložených nákladů.

Tento způsob přidělování bytů se městu velmi osvědčil, protože noví nájemníci si své práce a svého majetku váží nepoměrně více než majetek města.

Tímto způsobem byl například přidělen byt na ulici Partyzánská 160 v Budišově nad Budišovkou manželům Metelkovým. Byt získali ve značně nevyhovujícím technickém stavu po předchozím nepřizpůsobivém nájemníkovi. Během velmi krátké doby byl tento neobyvatelný byt proměněn k nepoznání (viz foto). Manželé Metelkovi jsou vzorným příkladem toho, že když někdo o bydlení opravdu stojí, dokáže i z mála vytvořit vlastním úsilím a plní útulný domov pro svou rodinu.

Hledala kořeny své rodiny, objevila krásu břidlice...

Před rokem se v kulturním domě objevila mladá žena z Německa s albem starých fotografií, která hledala v Budišově stopy svých prarodičů. Neměla mnoho času, městem jen projížděla se svou sestrou.

Letos se ozvala znovu, zdržela se 2 dny a vyprávěla nám zajímavé podrobnosti o osudech svých předků. Prababička se se svým druhým manželem dostala do Budišova s dcerou Marthou, babičkou naší sympatické návštěvnice Steffi Grohs. Manželem babičky se stal pozdější ředitel budišovské zemědělské školy (budova bývalé zvláštní školy).

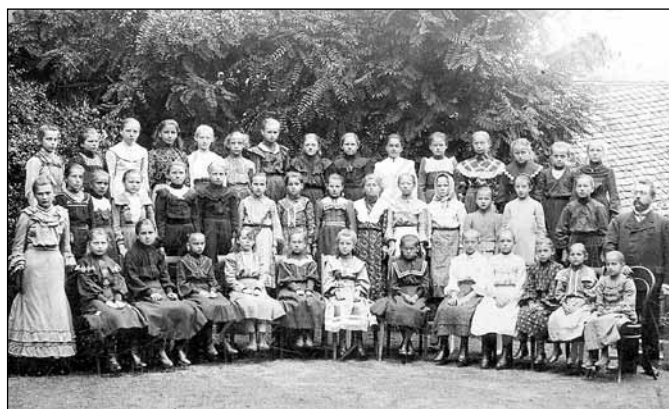
Babička Martha měla také sestru Irenu, dnes 96ti letá velmi čilá dáma, která rovněž navštívila Budišov. Její manžel pocházel z Budišova a při návštěvě našeho kostela dojatě vzpomínala na svou svatbu v roce 1938.

Steffi Grohs je výtvarnice ve Frankfurtu, vytváří zajímavé koláže na černobílých pohlednicích a zpracovává výtvarně i jiné materiály.

Navštívila samozřejmě i naše muzeum břidlice. Břidlicí byla okamžitě nadšená, hned na místě začala sprádat plány, jak tento materiál výtvarně využít a umělecky zpracovat.

Již v červenci naplánovala svou další návštěvu v Budišově, kam ji nyní už nelákají jen podrobnosti o původu rodiny, ale i půvab naší břidlice.

V příštím čísle BZ uveřejníme dojmy slečny Steffi z návštěvy našeho města a také zamyšlení o tom, čím ji, jako výtvarnici, oslovila břidlice.

Dívka zcela napravo na historické fotografii je malá Martha se svými sourozenci a maminkou. Uprostřed snímku je její sestra Irena, která shodou okolností stojí na druhém snímku také uprostřed. Oba obrázky dělí „pouhých“ 90 let. Paní Irena oslavila v letošním roce neuvěřitelných 96 let. Fotografie je z letošní návštěvy Budišova. Steffi stojí vpravo.

Land: Mähren. Schuljahr 1917/18
Schulbezirk: Böhmen. Zahl der Klassenfächer: 46
Erster Schullehrer am 16.9.1917 in Břidlice
Zuletzt in diese Schule am 16.9.1917
Überlebet am nach

Schulnachrichten.

Schilhab Martha, geboren am 5. Juni 1911
in Břidlice in Galizien, armen. kath. Religion, Schülerin
der 1. Klasse, Abteilung (1. Schuljahr) der fünfklassigen
Städt. Mädchen-Volksschule in Břidlice (Mähren) im Schuljahre 1917/18

	B e i t			
	vom 16/9. 1917 bis 1/12. 1917	vom 1/12. 1917 bis 16/2. 1918	vom 16/2. 1918 bis 1/5. 1918	vom 1/5. 1918 bis 15/7. 1918
Gefahren	1	1	1	1
Frei	1	1	1	1
Religion	1	1	1	1
Lesen	1	1	1	1
Schreiben	2	2	2	2
Unterrichtsfächer	1	1	1	1
Rechnen, arithmetische und geometrische Aufgaben	1	1	1	1
Naturkunde	1	1	1	1
Naturgeschichte	1	1	1	1
Handarbeit und Geschichte	1	1	1	1
Zeichnen	1	1	1	1
Ordnung	1	1	1	1
Turnen	1	1	1	1
Weibliche Handarbeiten	1	1	1	1
Mündliche Sprache (eigene Muttersprache)	1	1	1	1
Mündliche Sprache (eigene Muttersprache)	1	1	1	1
Mündliche Sprache der Schriftsprache	1	1	1	1
Zahl der besuchten Unterrichtsstunden	7	1	2	
Erklärung	1. Dezember 1917	16. Februar 1918	1. Mai 1918	15. Juli 1918
Tag der Verpflegung des Schullehrers	1. Dezember 1917	16. Februar 1918	1. Mai 1918	15. Juli 1918
Unterschrift der Eltern oder deren Stellvertreter	Martha Schilhab	Martha Schilhab	Martha Schilhab	

Diese Schülerin wird zum Aufsteigen in die 2. Klasse, Abteilung (2. Schuljahr) für reif erklärt.

Der Direktor: *Ernst Grösch*
Die Klassenleiterin: *M. Schilhab*

1918 VIII 1013 Schulbuchverlag von Wap. H. Grösch, Verlag für Buchverteilung, Barmen (Mähren). Bezm. 3.

Vysvědčení

Slečna Stefanie Grohs nám přivezla velmi zajímavé historické fotografie z vlastnictví své babičky. Mezi nimi bylo i vysvědčení z 1. třídy budišovské školy z roku 1917. Tohoto roku se Stefanina babička Martha Schilhab stala žákyní budišovské školy. Toto vysvědčení je také zajímavé tím, že se předávalo dětem s čtvrtletním hodnocením, které museli přímo na vysvědčení podepsat rodiče žáka. Z tohoto dokumentu se tedy dovídáme, že malá Martha byla výbornou žákyní, které pouze psaní, z něhož měla dvojku, zabránilo, aby celou první třídu absolvovala se samými jedničkami. Na škole v tomto roce ředil Edmund Griepel a třídní učitelkou Marthě byla paní Lirwtopfiková. Razítko na vysvědčení dokládá, že ve školním roce 1917/1918 byla škola rozdělena na dívčí a chlapeckou - „Bürgerschule für Mädchen, Bausch (Mähren)“.

Z jiného zdroje jsme získali společnou fotografii žákyní naší školy. Podle oblečení datujeme fotografii právě do doby kolem 1. světové války. Možná, že je na ní zachycena i Stefanina babička, malá Martha Schilhab.

PODPOŘTE VÉVODU Z JITŘNÍ ZEMĚ - VÉVODU Z MORGENLANDU

Ztepilý jasan, který nalezneme na rozcestí mezi Malou Morávkou, Karlovou Studánkou a Světlou Horou (Podlesím) byl přihlášán do ankety STROM ROKU 2009, vyhlašované každoročně Nadací Partnerství. Smyslem této akce je pomoci stromům všeobecně. Z 65 návrhů (4 návrhy z Moravskoslezského kraje) bylo vybráno odbornou porotou 12 finalistů. Poprvé se mezi finalisty dostal i strom z Moravskoslezského kraje, který navrhovatelé pro účely ankety nazvali **Vévoda z Morgenlandu**. Posledním kolem ke zjištění vítěze ankety, který bude definitivním STROMEM ROKU 2009, je hlasování veřejnosti a příznivců toho či onoho stromu. V našem případě můžete od 1. srpna 2009 do 10. října 2009 posílat své hlasy prostřednictvím SMS na číslo 87 777. SMS musí být ve tvaru DMS STROM 12. Dvanáct je číslo našeho vévody, které vylosoval zástupce navrhovatelů Oldřich Kodeda z Podlesí. SMS stojí 30 Kč. 27 Kč putuje do veřejné sbírky na výsadbu nových stromů. Rovněž je možné (a o to bychom moc stáli) abyste si objednali hlasovací archy na internetových stránkách www.stromzivota.cz/anketa. Cena archu je 60 Kč a můžete ho podepsat 20 osob. Bude to těžké - loňský vítěz Lípa Jana Gurreho z jihočeského Římovy získala celkem 33 967 hlasů. Staňte se tedy prosím příznivci jasanu, finalisty z našeho kraje a okresu Bruntál. Stromy si to již řeknou mezi sebou a nezapomenou Vám to.

Létali asfaltoví holubi

11. července 2009 se konala další střelecká soutěž, tentokrát ve Starých Oldřůvkách na střelnici pana Jiřího Dvořáka. Ze 14 zúčastněných soutěžících z širokého okolí se k metám nejvyšším „prošťřileli“:

1. místo Ing. Brodský Pavel, Budišov n.B.
2. místo Kočí Karel, Opava
3. místo Stuchlík Stanislav, Budišov n.B.

Pro vítěze byly připraveny hodnotné ceny, pro další návštěvníky tombola a občerstvení. Všichni si pochutnali na vynikajícím guláši.

PRVNÍ SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ 14. června 2009

Pro mnohé neděle - jako každá jiná.
Pro nás - slavnostní den.
Tvé první přijímání,
k Bohu a k víře, Tvůj další krůček..
"jen".

Když dítětem jsi byla,
my za Tebe učinili slib,

že vychováme Tě tak,
aby světu i tobě bylo líp.
Nyní jsi starší,
Tvé ano, teď bylo zapotřebí říct.
Ano, Pane Ježíši, já milovat Tě chci,
den ode dne víc !
Pro mnohé neděle - jako každá jiná..

Milý pane faráři, Otče Petře,
chtěli bychom Vám touto cestou poděkovat za to, že jste naše děti přivedl
k prvnímu svatému přijímání. Přípravu na ně jsme společně s nimi prožívali
už pár měsíců a víme, kolik je při práci s dětmi zapotřebí trpělivosti a jak Vám
i dětem na prvním svatém přijímání záleželo. Nejvíce nás těší, že na rozdíl od
křtu, ke kterému jsme děti přivedli my, první svaté přijímání si děti zvolily sa-
my. Obřad spolu s Vámi zvládly výborně, i když trému malinko měly.
Atmosféra v kostele byla slavnostní a příjemná. Hezký a moderní byl hudeb-
ní doprovod na kytaru. Sešly se celé rodiny a přátelé. Počasí nám také přálo
o čemž svědčí sluncem prozářené fotografie. Velmi krásná a dojemná byla zá-
věrečná píseň - modlitba ve znakové řeči.

Ještě bychom chtěli zmínit, že jsme velice rádi, že vedete Biblický kroužek na
místní základní škole. Díky němu mají děti možnost seznámit se s křesťanskou
vírou.

Za spokojené a milující rodiče, s díky a láskou Jana T.

Víra, naděje a láska

Věřím, že víra může vzkřísit svět.

Věřím, že naděje může obnovit svět.

Věřím, že láska může vykoupit svět.

Ach Bože, dej nám víru, naději a lásku.

Svaté přijímání přijali - Kateřina Bystroňová, Markéta Bařinková, Jaroslav Mikeš, Kateřina Bařinková a Jiří Sekerka.

V měsíci červenci byla po delší době opět otevřena v našem městě cukrárna
na ulici Mírových letnic. Mlsné jazýčky zde naleznou výběr netradičních zá-
kusků a výborné zmrzliny. Pokud nefandíte sladkostem, můžete si dopřát vý-
bornou kávu anebo i něco „ostřejšího“. Pro děti je připraven tzv. dětský kou-
tek, ve kterém se malí návštěvníci jistě nudit nebudou.

Jarní malá ráže.

Pořadatel - AVZO Budišov nad Budišovkou.

Průběh - Pro velmi špatné počasí se zúčastnilo jen 6 střelců, 3 domácí a 3 odjinud. Závěr - střelilo se sportovní pistolí /revolverem/ ráže 22 mm. 30 ran na pevné terče a 30 ran na terče otočné. Vítězem se stal pan

Antonín Kopečný z Hranic na Moravě. Z domácích střelců se nejlépe umístil pan. Stanislav Stuchlík. Další podrobnosti najdete v tabulce výsledků. Poděkování patří všem střelcům i pořadatelům, kteří se této akci zúčastnili.
Za AVZO Budišov nad Budišovkou Petr Bartošek

Prázdninový koncert HC3 a kapely PSYHORADIO

Vzkaz od HC3: „...Děkujeme za parádní atmosféru z prázdninové akce v KD Budišov. Bezva pořadatelé, příjemná obsluha u baru. Těšíme se na další pařbu, v Budišově hrajeme rádi. Poděkování patří našim fanouškům.“

Snímky zachycují členy Matice slezské, pro které kulturní středisko připravilo program celodenního zájezdu v měsíci dubnu. Všechny přítomné nadchlo Budišovsko a jeho okolí. Nejprve navštívili Domašov nad Bystřicí - Černý kříž, který stojí v místech střetu pruských a rakouských vojsk, pak navštívili Cestu česko německého porozumění, kostelík sv. Jakuba Většího, Muzeum břidlice, budišovský chrám Nanebevzetí Panny Marie a poslední zastávkou bylo poutní místo Stará Voda.

Mezi hosty zazněla také poznámka: „Vůbec jsme netušili, že Budišovsko má tolik zajímavých míst.“ Příjemnou atmosféru tohoto dne ještě

umocnilo sluníčko, které po dlouhé době dešťů a mlhy, opět vysvitlo. Městské kulturní a informační středisko by touto cestou chtělo poděkovat ochotě - panu starostovi obce Domašov nad Bystřicí, který se hostům věnoval popisem bitvy a historie obce, panu Machalovi, znalci historie Vojenského újezdu Města Libavá, který na hosty čekal ve Staré Vodě, paní Dagmar Sysalové, která byla hostům průvodkyní po celou dobu trvání zájezdu a také v Muzeu břidlice. Poděkování patří i manželům Dvořákovým z restaurace U obucha, kteří svými službami, udělali tu pomyslnou tečku za dobrým vyzněním návštěvy u nás.

Blahopřejeme úspěšným absolventům vítkovského gymnázia

Koncem května úspěšně složila zkoušku dospělosti téměř padesátka žáků 4.A a oktávy. Mezi úspěšnými absolventy je řada mladých lidí z Budišova nad Budišovkou a okolí.

Přejeme všem absolventům úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek na vysokých školách a hodně štěstí v osobním životě.

INFORMACE PRO ZDRAVOTNĚ ZNEVÝHODNĚNÉ

Chtěli bychom vás touto cestou upozornit na nově vznikající portál www.eSeznam.cz, který je určen zdravotně znevýhodněným. Tento portál by měl sdružovat a také sdružuje osoby zdravotně znevýhodněné a nejen je.

Prostřednictvím tohoto portálu spolu můžeme získávat specifické informace, komunikovat, vkládat své názory, články a příspěvky do diskuzí atd.. Portál vzniká ve spolupráci s NRZP - Národní rada zdravotně postižených.

Vášim prostřednictvím bychom rádi oslovili občany a organizace ve vaší působnosti, jež se zabývají problematikou zdravotně znevýhodněných a nabídli jim spolupráci.

Prosíme, pokud je to technicky možné, uveřejněte odkaz www.eSeznam.cz také na Vašich webových stránkách, ve vašich informačních či jiných informačních prostředcích a zařízeních.

Tuto informaci jistě uvítá i široká veřejnost a ne jen zdravotně znevýhodnění.

Jaromír Suchý, koordinátor

Na snímku přebírá Miroslava Kešeláková maturitní vysvědčení z rukou své třídní profesorky Mgr. Silvie Večeřové, zleva absolventi Martin Leskovjan a Jakub Krok

Úspěšná absolventka Radka Vokřálová se podepisuje do pamětní knihy Vítkova.

EXPEDICE CHORVATSKO 2009

Středa, čtvrtek, pátek hurá ! Už je tu den, na který všichni tolik čekáme, protože večer odjíždíme do tolik vytouženého Chorvatska. V době odjezdu sice mrholí, ale nám to vůbec nevadí. Konečně přijel autobus růžové barvy fa Zlatovánek, název, na který se nedá zapomenout a barvu přehlédnout.

Do starobylé Puly jsme dojeli v sobotu dopoledne. Po ubytování ve dvou domech odcházíme na blízkou pláž podívat se, jak vlastně takové moře vypadá. Někteří z nás zažijí tento pohled poprvé v životě, ale přesto všechny ohromil svou nádherou a velikostí.

Co nás tu všechno během pobytu čekalo ? Předně společné seznámení všech přítomných, neboť řadu dní budeme trávit pod jednou střechou. Zkoumání přímořských živočichů, rostlin v této oblasti, nerostů, procházky pobřežím a okolní krajinou, návštěva

města Puly a jeho památek, města Medusinu (kolem něj proletělo tornádo), plavba po moři lodí s proskleným dnem, tím jsme lépe viděli dno moře a jeho život, krátký pobyt na ostrově, mnoho her a soutěží, malba na kamínky, hledání pokladu, pirátská noc..., ale i pomoc v kuchyni, služby na úklid prostor atd..

Přestože vaření a příprava jídel probíhala v naší režii, obědy vytvořené dospěláky byly výborné, lahodily oku i chuti. Jídla bylo až moc. Také nás překvapily obrovské porce výborné zmrzliny, veselí prodáváči, někdy až zongléři se zmrzlinou, kteří si oblíbili zejména naše babičky a měli vždy pro ně překvapení v podobě obří zmrzliny „Pinoccio“.

Rádi bychom touto cestou poděkovali ještě jednou všem sponzorům, zastupitelstvu města Budišova n.B., ředitelství školy, kteří přispěli k uskutečnění

této expedice, také přítomným dospělým účastníkům, kteří tvořili perfektní tým a byli ochotni s čímkoliv pomoci a také všem báječným dětem a hlavně Ivetě, hlavní vedoucí, která to všechno vymyslela. S malou ukázkou veršů od Fandy a Ondry se těšíme opět za rok nashledanou.

Z Budišova do Puly v sobotu jsme dojeli.

Moře dobrý, lidi taky, akorát tu máme mraky.

Bylo tu pár výletů, plných hezkých zážitků.

Když je moře studené, tak my do něj nechceme.

Když si ale zvykneme, pak se do něj hrneme.

Zkrátka je tu prostě hezky, ale mohli by tu umět česky.

Pula je fakt město hezké, ale škoda, že né české. Za rok ahoj, Pulo, zas, přichvátáme k tobě včas !

Draha W.

Mezi mnoha hosty HUDEBNÍCH SLAVNOSTÍ HLUČÍNSKA v Dolním Benešově i MAŽORETKY BUDIŠOVSKÉ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Městské kulturní a informační středisko nabízí vedení budišovské mateřské školy možnost zajištění vystoupení, včetně odvozu malých mažoretek na Hudební slavnosti Hlučínska, pořádané 30. 5. 2009 v Dolním Benešově, které mají již mnohaletou tradici. Sobota je věnována

dechovým orchestrům a mažoretkám, neděle pak přehlídce dechovkových orchestrů Moravy, Slezska i nedalekého Polska.

Vedoucí souboru paní učitelky Hasalová a Kadrnožková nám o účasti svých malých svěřenek napsaly: organizace celé akce byla velmi příjemná, děvčátka se líbila a jejich vystoupení na píseň „Tanec princezen“ se jim moc povedlo. Diváci je ocenili milým potleskem. Radost nám udělaly i balíčky sladkostí od pořadatele.

Plánované vystoupení v dolnobenešovském parku bylo pro nepřízeň počasí přesunuto do kulturního domu. Protože se nakonec počasí umoudřilo, zbylo nám dost času na procházku okolo krásného místního rybníka, kolotoč a skákací hrad. Děvčátkům se celý výlet moc líbil.

Děkujeme zúčastněným maminkám a panu řidiči autobusu panu Vymětalíkovi za ochotu a velmi příjemné jednání.

Na dalších snímcích jsou zachyceny opět děti z naší mateřské školy, tentokrát na červnovém turistickém výšlapu v okolí našeho města. Tento výlet údolím Budi-

šovky do Svatoňovic zvládly děti docela v pohodě, radost jim však pokazil pan řidič autobusu, který na pravidelné lince nezastavil ve Svatoňovicích, aby unavené pochodníky odvezl zpět do Budišova. Paní učitelky musely zajistit náhradní odvoz.

CESTA POROZUMĚNÍ PO PÁTNACTÉ

Letos v dubnu uplynulo přesně deset let od doby, kdy byly na Cestu česko-německého porozumění položeny první žulové desky se jmény jednotlivců, obcí, měst a různých organizací. Všichni, kdož se takto stali v uplynulých deseti letech účastníky Cesty česko-německého porozumění, podpořili myšlenku, že v Evropě bychom měli jít společně cestou spolupráce a pochopení. Smyslem Cesty není ani zakrývání či spekulativní přehodnocování minulosti, jejím smyslem je realita. Spory mezi národy vedly většinou k válkám. V Evropě jich bylo více než dost a zaplatpámbu již 64 let je náš kontinent velkých válek, tedy světových, ušetřen. Cesta porozumění je pouze drobnou kapličkou k iniciativám, které jsou vedeny snahou o tom, abychom své problémy (i rozpory) řešili smírně, s pochopením a bez řinčení zbraní. Při letošním červnovém, v pořadí již patnáctém prodlužování Cesty přibýlo na ní dalších 14 desek, takže celkový počet účastníků je již 185. Čtvrtým rokem je součástí prodlužování i Evropská polní mše, při níž její účastníci vždy uctí památku všech těch, kteří zahynuli na evropských bojištích v minulých staletích. V předvečer prodlužování Cesty se tradičně již koná v guntramovickém kostelíku sv. Jakuba Většího slavnostní koncert s promluvou. Letos jsme (jako každým rokem) byli svědky mimořádného kulturního zážitku, který nám zprostředkoval opavský pěvecký sbor Křížkovský (viz foto), který si letos připomíná 122 let od svého založení. Sbor vznikl 9. října 1887 a jeho fungování narušily obě světové války. Během své historie se na jeho vedení podílela celá řada významných osobností Opavska, mezi nimi bychom mohli najít Josefa Schreibera, Františka Chutného či Františka Růžičku.

Deset let existence Cesty česko-německého porozumění svědčí o tom, že jde o mimořádně úspěšný mezinárodní projekt. Je potěšitelné, že od samého počátku má podporu města Budišova nad Budišovkou a mnoha jeho občanů. Vždyť výzva, na základě které vznikl, spatřilo světlo světa na jednání zástupců měst, neziskových organizací a podnikatelů v září 1998. Toto setkání se tehdy konalo na budišovské radnici. Letos ožije Cesta ještě několikrát - svoji účast přijedou v září a v říjnu stvrdit ti, kteří se nemohli v červnu zúčastnit. Děkujeme touto cestou všem, kteří projektu nezištně pomáhají. Je jich hodně. (le)

DVAKRÁT Z MARIANKY

Patronátní slovenské městečko Marianka, které uzavřelo letos s Budišovem nad Budišovkou smlouvu o spolupráci, bylo hostitelem konference Historie a těžba Mariánské břídlíce, jak o tom píšeme na straně 9. Zástupci našeho města přivezli s sebou výstavní panely s tematickým názvem ČERNÉ ZLATO, které představily „břidlicová“ místa z okolí Budišova. Na prvním snímku představitelé pořádajícího spolku Permon Marianka, Jozef Král a doc. Sand, kteří pečlivě balí výstavní panely při jejich návratu k nám. Na druhém snímku vidíte další tvář Marianky. Mše před Lurdskou jeskyní, jejíž součástí je i velmi zajímavá Křížová cesta. Marianka je nejstarším poutním místem na Slovensku. Nenechte si ujít návštěvu, až pojedete kolem.

K POCTĚ STAVITELŮ VARHAN

Kostel sv. Mikuláše na Malé Straně v Praze nepatří jistě do Nízkého Jeseníku. Pouze jeho varhany ano. Před lety, v roce 2005, jsem o tomto tématu psal v následujícím fejetonu ze známých „Petrouškových příhod“, které dodnes vycházejí v internetovém týdeníku ČAS.

Před několika dny jsem dostal dopis. Slušný, leč velice nesouhlasný. Jeho pisatel mi sděloval, že naše aktivity týkající se mapování minulosti jsou sice možná účtyhodné, ale zbytečné. Nic nám to v dnešním složitém světě prý nepomůže. A navíc, že naše minulost není česká, protože je plná nějakých Němců, Habsburků a všelijakých takových našich tradičních nepřátel. A že bychom se měli držet Husa, Komenského, Palackého a Masaryka a v ostatním spíše držet hubu. Ta poslední dvě slova jsou autentická. To co bylo, to již nezměníme. Můžeme se pouze snažit minulost pravdivě poznávat a umět si z ní vzít to podstatné a pravdivé. Těžko změnit to, že do 18. století jsme se zas tak nějak vážně nedělili na Čechy a ostatní. Konec konců Masarykův tatínek byl Slovák, maminka Němka a on sám do 15 let neuměl česky. A přesto se později stalo, co se stalo. Nemůžeme na různá časová údobí klást dnešní měřítko, zejména ne ta, která jsou podbarvena jakýmsi divným nacionalismem (Nic než národ?). Umělec vpravdě národní, Bedřich Smetana, si psal tak intimní věc jakou je deník, německy. Asi i myslel německy, ale to nemění nic na tom, že složil nádherná hudební díla bytostně česká. Z každé minulosti vyvěrá jakési poselství. Má-li v sobě obsaženu krásu, pravdu, lásku a poctivost, je úplně jedno, jakou řečí je ono nám určené poselství psáno. Neboť se očekává, že si budeme umět z minulosti vzít právě to inspirující, obdivné a krásné. Jistě, nebudeme opěvovat něco zlé-

ho a ošklivého. Jak to poznáme? Inu minulost je neustále prověřována. Nevěříte?

Když se mi někdy poštěstí a mám chvíli času při návštěvě Prahy, rád se toulám po Malé Straně. Nikdy neopomenu navštívit kostel sv. Mikuláše. Je to krásný kostel, symbol barokní Prahy, odborníci o něm hovoří jako o vrcholném díle českého radikálního barokního slohu. Téměř padesát let ho od roku 1702 stavěli tatínek a syn Dientzenhoferové. Tatínek se jmenoval Kryštof a syn Kilián Ignác. V žádné práci o tomto kostele jsem nečetl, zda byli Němci nebo Češi. Prostě uměli postavit kostel, který je historicky zařazen mezi umělecká díla českého baroka. A do tohoto kostela přišel přesně před 260 lety, v říjnu 1745 Thomas Schwarz. Bylo mu shodou okolností téměř na den 50 let. Narodil se totiž 17. prosince 1695 Janu a Anně Schwarzovým v malé vesničce Heroltovice (tehdy Heroldsdorf) u Města Libavé. Tedy u nás. Schwarzovi měli četné příbuzenstvo, mezi jehož mužskými představiteli bylo hodně stavitelů varhan. V době, kdy Thomas vstoupil do kostela sv. Mikuláše, byl již evropsky známým stavitel varhan. Proto dostal za úkol postavit pro tento kostel (byl před dokončením) do jednoho roku znamenité varhany. Svému slovu dostal a jeho varhany poprvé zazněly 10. října roku 1746, šest let před dokončením stavby. A tak se někdy stane, že usednu v tomto kostele a poslouchám Schwarzovy varhany. Nikdo z přítomných neví, že jsem z míst, které je kousek od rodiště stavitele těchto varhan. Navíc jsou to varhany velice pozoruhodné. Jsou nejvyšší, které kdy postavil. Třimanuňlové se 44 rejstříky a s volně stojícím hracím stolem byly a jsou unikátem. Schwarzovy varhany v následujících staletích byly předmětem mnoha neoborných pokusů, když je různí „také stavitelé“ chtěli předělat k obrazu své-

mu. V roce 1802 to byl hudební teoretik abbé Jan Vogler, v roce 1835 varhanář Josef Gartner, v roce 1904 varhanář Josef Hubička a konečně v roce 1959 nerealizoval zcela svůj neoborný projekt prof. J. B. Karas, protože se mu nedostávalo finančních prostředků. Naštěstí. A tak se vždy Schwarzovy varhany vrátily do původní podoby, i když to bylo po oněch neoborných zásazích velice obtížné. A vydržely 260 let. Dnes pořádá v tomto jednom z nejkrásnějších českých kostelů společnost Psalterium pravidelné koncerty, které jsou známy svojí vysokou hudební úrovní. A to také díky Schwarzovým varhanám. Naposledy zde 22. října 2005 zazněla Poulencova Mše G Dur a Rachmaninivův výběr z Nešpor. Zajímá snad někoho národnost autorů, interpretů, stavitelů kostela i stavitelů varhan? Naprosto ne. Dohromady to vše tvoří nádherný kulturní celek. Již 260 let. Dávno jsou mrtvi hlasatelé nejružnějších nesmiřitelných ideologií. A jejich sem tam se objevivší nástupci, nemají, abych to řekl slovy Jiřího Suchého, ani šajna, kdo byl například Thomas Schwarz, náš rodák. Náš proto, že my žijeme v krajině, která byla a je také jeho krajinou. To nezměníme.

A divíte se mi, že tam sedím v kostelní lavici, a když zazní první varhan tón, že cítím hrdost? Nikoli, nemám zásluhu na tom, co udělá náš rodák. Ale vím to, že je odtud. Známu tu malou vesničku Heroltovice, mnohokrát jsem ji projížděl. Jenže k tomu, aby v nás mohly vznikat tyto pocity, musíme tohle všechno vědět. Proto se nikoli zbytečně zajímáme o minulost. Dlouho jsem si myslel, že jediným Čechem, který „proslavil“ Brixen, byl Karel Havlíček Borovský. Kdepak. Více než sto let před ním to byl Thomas Schwarz. V roce 1720 se vyučil varhanářem u Mistra Antonína Richtera v Brixenu. V roce 1723 se pak oba usídlili v Brně.

Vsadím se, že žádný Tyrolák, který jistě v rámci turistických výprav kostel sv. Mikuláše navštívil, neví o tom, že se stavitel varhan tohoto kostela vyučil v Brixenu, v jižním Tyrolsku. A kdyby to věděl, tak by to jistě všem v jejich výpravě vyprávěl. Proč? Inu, protože je odtamtud. A jelikož jsme všichni odněkud, tak bychom měli velice dobře a podrobně vědět odkud. A k tomu vědomí patří i znalosti o minulosti onoho místa. Čím více toho víte, tím jste bohatší. A to jsem vlastně chtěl napsat i tomu pánovi, jako zdůvodnění, proč „nedržím hubu“. (le)

(Ukázka z publikace KOSTELY A KAPLE NÍZKÉHO JESENÍKU, která vyjde do konce roku 2009. Pochopitelně, že důstojné místo v publikaci bude mít i budišovský kostel)

Budišov včera

Budišov dnes

Z minulého čísla BZ slíbená konfrontace historie a současnosti jednoho pohledu na město.

2x NÁŠ FEJETON

Ta příhoda, kterou jsem slyšel vyprávět, se stala pochopitelně někde ve vnitrozemí Spojených států. Ale je hezká, protože i u nás jsou malá městečka. A v jednom takovém malém městečku si pozval místní právník k soudu jako svědka starou paní, která se zde narodila. Když složila přísahu, právník se jí ptá: Paní Černá znáte mne? Ale ano, znám vás od plenek. Abych pravdu řekla, jste pro mě velkým zklamáním. Lžete, zahýbáte své ženě, manipulujete s lidmi a pomlouváte je. Myslíte si, že jste velké zvíře a zatím z vás nebude nikdy nic, než mizerný maloměstský právník.. Advokát vytrřel oči. Ale když se vzpamatoval z šoku, rychle se zeptal. Paní Černá a znáte právníka žalovaného? Ale ano, znám pana Vorlíčka ještě z doby, kdy neuměl chodit. Občas jsem ho jeho rodičům hlídala. Ale i v něm jsem se zklamala. Je to lenoch, udavač a piják. Nedokáže s nikým vycházet a jeho právnícké znalosti jsou tak mizerné, že bez

uplácení ještě nic nedokázal. V tu chvíli zabušil soudce kladívkem a vyžádal si ticho v soudní síni. Pak zavolal oba právníky k sobě a povídá jim tiše: Pánové, jestli se jeden z vás zeptá té paní, jestli mě zná, dám vás okamžitě zavřít pro pohrdání soudem. Inu dějí se to za tou velkou louží věci, že?

Včera večer mě napadla naprosto otřesná myšlenka. To se mi občas stává. Inspirací mi byla zpráva z novin, která sice nebyla na předních stranách, avšak i ona sama byla hrůzná. Jistý polský občan Krystian Bala byl podváděn svojí ženou. Zjistil si milence a toho přemohl, svázal do kozelce a nechal ho tři dny takto svázaného hladovět. Poté ho prachšprostě utopil v řece. Jeho čin však dostal ještě hrůznější nádech. Krystian Bala napsal a vydal román, který se těšil velkému zájmu čtenářů - popsal v něm totiž všechny detaily této vraždy. Policie dlouho nemohla případ objasnit, až za pomoci psychologů došli k závěru, že takto mistrně na-

psaný román musí být dílem samotného vraha. Ten ovšem tvrdil, že nic takového neudělal, že román je naprosto čistou fikcí. Jenže polští policisté se nedali obalamutit a úspěšný spisovatel dostal nakonec 25 let. Udělal samozřejmě chybu nejen vydáním románu, ale také tím, že mobil zavražděného prodal na burze. Ta chamtivost - nestačil mu honorář za úspěšný román. Vrah sám se hájil nepřítelnou žárlivostí, „která vstříkla do mého krevního oběhu virus úkladné vraždy“, tvrdil. Ještě štěstí, že syndrom zpovědi pomocí románu není nakažlivý. Nemusel by fungovat pouze v případech usmrcení lidí, mohl by se týkat třeba podvodů, korupce, úplatků a podobně. Bylo by to strašné. Přeplněná knihkupectví romány, otřesnými svou pravdivostí a polícií by jen četla a četla. A konala. Čím více by přibývalo románů, tím více by ubývalo politiků. Nakonec by se museli různých funkcí ujmout negramotní. Otřesná představa, že?

Petr Andrle

Velká voda přišla 26. června

Úspěchy budišovských ve světě

V rámci jarní mezinárodní výstavy květin Flora Olomouc se konala tradiční soutěž v aranžování, tentokrát na téma „Den matek“. Hlavním tématem této soutěže byly tři aranžmá květin doplněné libovolným materiálem.

Této soutěži se opět účastnila v seniorské kategorii i pracovnice Květinářství fa Bártek z Tunelu-Jerlochovice (Vítkov) paní Renata Havlická (roz. Sventková). Se svými třemi aranžmá - vázanou kyticí pro maminku, vypichovanou dekorací na stůl nazv. květinové srdce a přízdobou hrnkové rostliny, se umístila mezi 25 soutěžícími na 5. místě. Letos se floristické soutěže opět zúčastnili i floristé z Rakouska a družstvo deseti juniorů.

Viktorka Procházková (dívka sedící první zleva) - žákyně druhé třídy ZŠ Budišov nad Budišovkou. Už v první třídě projevila zájem o hru na klavír. Rodiče ji toto umožnili. Přihlásili malou Viktoru do přípravné třídy Základní umělecké školy ve Vítkově a samozřejmě, zakoupili klavír.

Viktorka si ještě zvolila další obor, a to taneční.

Především se chceme zmínit o Viktorčiných úspěších ve hře na klavír. Její učitelka paní Marie Riegelová ji přihlásila do okresní soutěže malých klavíristů, která se konala v Hájí ve Slezsku a ve své věkové kategorii se umístila na předním místě a byla zařazena do krajského kola této soutěže ve Frýdku Místku. 1. ročník Základní umělecké školy

ukončila nadaná Viktorka Procházková s významným.

Viktorku v jejích uměleckých aktivitách podporuje celá rodina. Každého výtvorního kurzu, který během loňského roku pořádalo MKIS v Budišově se účastnili spolu se svou vnučkou i dědeček s babičkou. Viktorce gratulujeme a přejeme mnoho úspěchů v dalším uměleckém životě.

Úspěšný sportovec

Matěj Jakubec, žák právě ukončené 4. třídy Základní školy v Budišově nad Budišovkou je nejen výborným žákem, ale velice slibně svou plní nastartoval i sportovní kariéru. Teprve v říjnu 2008 se stal členem Lukostřeleckého oddílu v Opavě a již v červnu letošního roku začal sklízet plody pocitivého a tvrdého tréninku, a to, když v přeboru ČR Lukostřeleckého svazu, který se konal v Ostravě, nastřílel v terčové lukostřelbě ve dvou disciplínách 380 a 480 bodů. Tento výsledek mu zajistil vynikající umístění v jeho krátké sportovní kariéře - 4. a 3. místo v kategorii mladších žáků. Blahopřejeme.

BUDIŠOVSKÝ ZPRAVODAJ - nepravidelný čtvrtletník města Budišova nad Budišovkou. **Vydává:** Městské kulturní a informační středisko, Horská 184, Budišov nad Budišovkou. **Zodpovědná redaktorka:** Helena Malušová. **Telefon:** + 420 556 312 040. **E - mail:** h.malusova.mu@budisovnb.cz. Vydávání povoleno pod č. j. Kult. 456/18c - 75/3 - He ONV Opava. **Tisk:** René Daubner - Apro, 792 01 Bruntál, Ruská 1449/10. **Technická redakce:** Petr Andrlé, MORAVSKÁ EXPEDICE®. Toto číslo vyšlo 10. 8. 2009 v nákladu 400 výtisků. Uzávěrka příštího čísla je 29. 8. 2009. **Cena 1 výtisku 5 Kč.**